

Український ВІСНИК



М. Меленко

Часопис Союзу Українців Румунії. Рік видання XXXI. № 15-18 (серпень-вересень) 2024

Привітання СУР з новим навчальним роком

Вересня стартував новий навчальний рік, сповнений емоцій та надій для учнів, батьків і вчителів. Звук шкільного дзвоника приніс радість нового початку. У цей день кожен школяр впевнено крокує назустріч новим знанням і новому досвіду, які визначатимуть його майбутнє.

Для вас, учнів, які вивчають українську мову, цей шлях має особливе значення, оскільки знання, які ви здобуваєте, та культура, яку ви вивчаєте, наближають вас до нашого коріння та багатой спадщини, яку ми поділяємо.

І в цьому навчальному році Союз українців Румунії буде поруч із вами, із такою ж турботою, наполегливістю та відданістю справі виховання молодого покоління. Ми прагнемо забезпечити вас усіма необхідними умовами для досягнення успіху та бажаних цілей, тому, як і дотепер, СУР підтримуватиме вас конкретними діями, які допоможуть вам розпочати новий навчальний рік з ентузіазмом та безтурботністю.

Усім дітям, які вперше переступили шкільний поріг і вивчатимуть українську мову або навчатимуться українською мовою в усіх повітах та школах, де викладається рідна мова, СУР подарував повністю укомплектовані рюкзаки. У селах і містечках, у всіх куточках країни ми дбаємо про те, щоб кожен із вас мав гарний старт і всі ресурси, необхідні для успіху. Ці рюкзаки – символ нашої турботи та поваги до вас.

Ми знаємо, наскільки важливим є рівний доступ до освіти, і те, що для багатьох з вас дорога до школи може бути довгою та виснажливою. Саме тому Союз українців Румунії продовжує забезпечувати безкоштовний проїзд у мікроавтобусах Союзу для учнів із більш віддалених населених пунктів, які вчаться в українськомовних школах чи ліцеях. Ми хочемо зробити освіту доступною для всіх, незалежно від відстані чи труднощів.

СУР готовий підтримати й тих, хто наважується йти далі та хоче поступити у вищий навчальний заклад, але не має достатніх фінансових ресурсів. Ми пропонуємо безкоштовне проживання в наших приміщеннях і, щоб полегшити ваш тягар, готові оплатити оренду тим, хто не може покрити ці витрати. Більше того, ми готові надати вам можливість працевлаштування у Союзі, допомагаючи побудувати більш безпечне та краще майбутнє.

Навчання не обмежується лише шкільною партою, тому Союз продовжить надавати стипендії та премії за видатні результати у шкільних та позашкільних олімпіадах і конкурсах. Ми віримо у вас, у ваш талант і цілеспрямованість, і



готові підтримати вас на шляху до досконалості. Освіта – це ключ до майбутнього, і ми дбаємо про те, щоб ви могли йти вперед, відкривати усі двері, які зустрічатимете на своєму життєвому шляху, та досягати нових вершин.

Дорогі учні, бажаємо вам сміливо та впевнено розпочати новий навчальний рік! Ви – наше майбутнє, ви продовжуватимете справу попередніх поколінь, збагачуючи спадщину нашої української культури та мови. Союз українців Румунії пишається тим, що був поруч із вами на кожному кроці, і запевняє, що залишиться таким же надійним другом, готовим підтримати вас у будь-яких випробуваннях.

Дорогі батьки, ми знаємо, що успіх кожного учня – це ваш успіх. Ми стоїмо поруч із вами і поважаємо вас за все, що ви робите для забезпечення найкращих умов для ваших дітей. Кожне ваше зусилля, кожен день, який ви проводите з ними, є важливим внеском в їхню освіту. СУР підтримує не лише учнів, а й їхні родини, адже освіта – це наша спільна місія. Разом ми можемо відкрити нові шляхи для майбутнього наших дітей!

Дорогі вчителі, ви є провідниками, які терпляче і мудро формують майбутні покоління. Своєю повсякденною працею ви передаєте знання, формуєте характери та надихаєте учнів на розкриття їхнього повного потенціалу. Ваша місія є дуже важливою, а Союз українців Румунії вдячний вам за всі зусилля та відданість, з якими ви підтримуєте україномовну освіту.

Бажаємо всім вам успішного навчального року, щоб кожен день наближав вас до ваших мрій та цілей. Нехай у вас вистачить сил, витримки та сміливості виходити за межі своїх можливостей, а ми, Союз українців Румунії, завжди будемо поруч із вами, підтримуючи вас на кожному кроці.

Щастя вам, дорогі учні, батьки та вчителі, у новому навчальному році!

ДЕНЬ НАЦІОНАЛЬНОГО ГІМНУ РУМУНІЇ!

Сьогодні, 29 липня, святкуємо з гордістю День Національного Гімну Румунії!

Вірші поета Андрея Мурешану та мелодія Антона Панна вперше пролунали 176 років тому, надихаючи на мужність, єдність та надію у переломний для нашої країни момент. «Прокинься, румуне!» – це не просто пісня, а символ свободи і національного духу, який супроводжував румунський народ у найбільш доленосні моменти історії.

Гімн свободи: Від Революції 1848 року до Революції 1989 року цей гімн був гаслом свободи та заклик до національної єдності.

Жива традиція: Кожного року, в День Національного Гімну, пригадуємо цінності, які об'єднують нас і вшановуємо всіх тих, які боролися за незалежність та гідність Румунії.

«Прокинься, румуне!» – це більше, ніж заклик; це покликання до усвідомлення та дії, заклик до збереження пильності та громадянського духу.

Давайте разом святкувати цей символ національної ідентичності і черпати натхнення з його потужного послання



для побудови кращого майбутнього для всіх румунів.
Вітаємо, Румуніє!

ЗУСТРІЧ

з генеральною директоркою РДІ Ліліаною Попеску-Бирлан

23 липня голова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький мав конструктивну зустріч з генеральною директоркою Румунського дипломатичного інституту (РДІ) Ліліаною Попеску-Бирлан, з якою обговорив низку актуальних питань та шляхи співпраці між Союзом українців Румунії та РДІ.

Були обговорені такі питання як ситуація в регіоні, регіональне співробітництво між Румунією, Україною та Республікою Молдова, підтримка послідовних зусиль України та Республіки Молдови у впровадженні реформ, необхідних для просування на шляху європейської інтеграції, а також роль СУР як мосту між Румунією та Україною.



Микола-Мирослав Петрецький наголосив на необхідності надання всебічної підтримки центральним та місцевим органам державної влади України та Республіки Молдови на всіх рівнях з метою сприяння прискореному просуванню на шляху до європейської інтеграції в дусі демократичних цінностей, які ми всі поділяємо.

Вони також обговорили можливість реалізації спільних проєктів з професійної підготовки місцевих обранців як етнічних українців з Румунії, так і з України та Республіки Молдови, спрямованих на розвиток специфічних навичок персоналу, відповідального за міжнародні відносини та співробітництво у сфері місцевого публічного управління, що сприятиме зміцненню транскордонного співробітництва та сталому розвитку прикордонних територій.

У контексті війни Росії проти України обговорили важливість боротьби з дезінформацією та іншими небезпеками, які загрожують демократії та миру в Європі. Голова СУР згадав і про передовий досвід Румунії у сфері культурних прав та представництва української меншини на місцевому та центральному рівнях.

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький зустрівся з державним секретарем зі стратегічних питань Міністерства закордонних справ пані Аною Крістіною Тінкою.

«Зустріч стала важливою нагодою для Союзу українців Румунії продовжити



Голова СУР провів зустріч з державним секретарем Аною Тінкою

конструктивний діалог з Міністерством закордонних справ, діалог, необхідний для досягнення наших цілей, викладених як у Резолюції 9-го конгресу Союзу українців Румунії, так і на Саміті Світового Конгресу Українців, що пройшов у Бухаресті», – повідомив Микола-Мирослав Петрецький на своїй сторінці у Facebook.

«Ми обговорили пріоритети Союзу, нашу роботу та важливу роль, яку відіграємо у підтримці та розвитку відносин з Україною, Республікою Молдовою та місцевими громадами в цих країнах. Держсекретар високо оцінила наші зу-

силля, зокрема тісну співпрацю з українською владою та діяльність, яку ми здійснюємо для підтримки української спільноти в Румунії», – також написав голова СУР.

Він зазначив, що іншою важливою темою була ситуація з освітою українською мовою, де Союз українців відіграє ключову роль на національному та міжнародному рівнях. «Ми запевнили одне одного в нашій повній підтримці в реалізації цих зусиль та підкреслили важливість постійних консультацій з Міністерством закордонних справ для забезпечення міцних та ефективних відносин з українською стороною», – додав він.

«Сьогодні, як депутат і голова Союзу українців Румунії я зміцнив стратегічне партнерство з Міністерством закордонних справ Румунії, провівши ключову зустріч з новим Державним секретарем зі стратегічних питань пані Аною Крістіною Тінкою», – підсумував Микола-Мирослав Петрецький.

ЗВЕРНЕННЯ МИКОЛИ-МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО ДО ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ

На знак солідарності з українським народом, з нагоди Дня Незалежності України, Марамороська філія Союзу українців Румунії організувала спеціальний захід на пункті пропуску через румунсько-український кордон «Сігету Мармаціей», в якому взяли участь представники центральних та місцевих органів державної влади, релігійних конфесій, дипломати, а також численні члени СУР.

Відкриваючи захід, голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький сказав:

«Союз українців Румунії висловлює з нагоди Дня Незалежності України, 24 серпня, свою повну солідарність з Україною та українським народом. Війна за незалежність України триває та вимагає нових жертв і величезних втрат.

На стороні України в цій війні стоїть весь цивілізований світ, який цінує, заохочує і підтримує законне право кожної країни обирати своє майбутнє.



Війна України за незалежність, яка є одночасно і легітимною оборонною війною, і війною за зміцнення української національної ідентичності, сьогодні також є частиною захисту вільного світу від численних атак супротивників міжнародного порядку, оснований на правилах.



Оспорювання військовою силою права України вільно вирішувати власну долю може стати початком тривалого мілітаристського процесу з набагато ширшими негативними наслідками.

Саме тому сьогодні в Україні ми разом захищаємо суверенне право кожної держави вільно формувати своє сьогодення і своє майбутнє – зі спільними або схожими прагненнями інших країн і народів у регіоні та за його межами.

Будь-який крок назад може стати фатальним для всіх.

Солідарність і підтримка, яку Румунія проявляє Україні, також є надійною гарантією відмінних двосторонніх відносин і подальшої твердої підтримки процесу європейської інтеграції України.

Саме за такою моделлю Союз українців Румунії висловлює і будує свою солідарність і підтримку Україні.

Солідарність СУР з Україною є повною і постійною. Вона виражається в численних ініціативах, проєктах, акціях та зобов'язаннях всіх філій та організацій Союзу, від Марамурешу до Сучави чи Тімішу.

Ми будемо і зміцнюємо цю солідарність щодня, а не лише 24 серпня».

ПРИВІТАННЯ З ДНЕМ НЕЗАЛЕЖНОСТІ МОЛДОВИ

27 серпня Республіка Молдова відзначила 33-ю річницю своєї Незалежності. Пройдений шлях був нелегким, він зазнавав багато труднощів та важливих рішень, але сьогодні Республіка Молдова, як ніколи, близька до Європейського Союзу, і це є результатом зусиль, відданості та прагнення громадян Молдови мати процвітаюче і безпечне європейське майбутнє.

Ми стоїмо перед найбільшими викликами у сфері безпеки, а Республіка Молдова сильно постраждала внаслідок російської збройної агресії проти України і є цілком безпре-



цедентної гібридної війни з боку Російської Федерації, яка демонструє імперіалістичне ставлення до своїх

сусідів. У цьому контексті дякуємо владі з Кишинева за безумовну підтримку України та за допомогу, надану українським переселенцям.

Союз українців Румунії стоїть пліч-о-пліч з українською спільнотою Республіки Молдови, з якою його пов'язують не лише спільні традиції, культура та мова, але й однакові благородні прагнення: жити в демократичному суспільстві, ґрунтованому на свободі, рівності та взаємоповазі, в якому гарантуються основні права людини, а також право самостійно визначати свою долю.

ДЕНЬ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ВІДЗНАЧЕНИЙ ТІМІСЬКОЮ ФІЛІЄЮ СУР

День Незалежності України був відзначений Тіміською філією Союзу українців Румунії 27 серпня у святковій обстановці, в якій взяли участь численні представники місцевої та повітової державних адміністрацій, науковці, вчителі української мови, директори шкіл, представники неурядових організацій та багато етнічних українців, а також біженці з України. Від імені Союзу українців Румунії захід своєю присутністю вшанували його голова, депутат Микола-Мирослав Петрецький, генеральний секретар Ірина Люба Горват, скарбник Василь Бучута та радник Союзу українців Румунії Фабіан Попович.

Подію відкрила голова Тіміської філії СУР Марія Сабо Кондрей, яка зазначила, що український народ сьогодні бореться за збереження своєї незалежності, здобутої 24 серпня 1991 року, у визначальний момент своєї історії, який ознаменував вихід України зі складу Радянського Союзу.

У своєму виступі голова СУР Микола-Мирослав Петрецький привітав комітет Тіміської філії з успішним проведенням заходу та нагадав, що всі філії СУР організували спеціальні акції з нагоди Дня Незалежності України. Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що український народ зберіг свою єдність у цей складний період, а ми повинні надалі демонструвати солідарність з Україною, яка є справжнім щитом для Європи і якій потрібно допомогти здобути перемогу.

Микола-Мирослав Петрецький, голова СУР, висловив солідарність з українським народом: «День Незалежності України набуває ще більшого



значення в нинішньому контексті агресії Російської Федерації проти України, коли весь світ є свідком мужності та стійкості українського народу. Боротьба України – це не тільки боротьба за захист незалежності, культури, мови та територіальної цілісності, але й боротьба за суверенне право українського народу вільно обирати своє майбутнє, по суті, боротьба за європейські цінності, які ми, громадяни Румунії та Європейського Союзу, поділяємо.

Через понад два роки від повномасштабного вторгнення Росії в Україну також надзвичайно важливо зберігати нашу солідарність і підтримку справи українського народу та розуміти, що й український народ, і весь цивілізований світ повинні залишатися об'єднаними, як це було досі, навколо України, українського народу та його цінностей і цілей, оскільки український народ сьогодні є для всього світу взірцем того, як потрібно боротися за наші цінності.

Він подякував румунському народу за підтримку, водночас підкресливши, що з перших днів війни Союз українців Румунії разом зі своїми

Чергове засідання Ради Союзу українців Румунії в Констанці

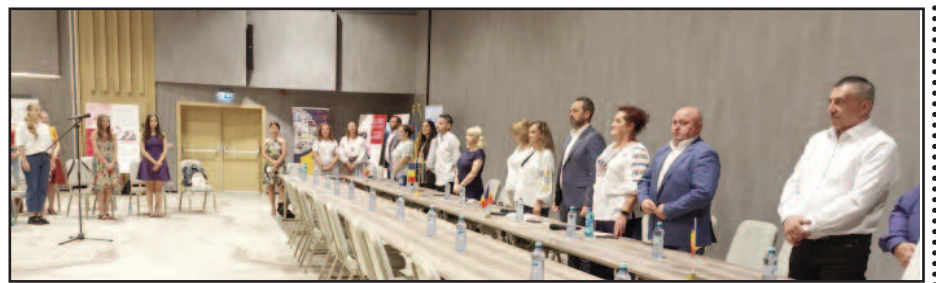
Рада Союзу українців Румунії 18 серпня прийняла важливі рішення для консолідації та розвитку української громади, зосередившись на освіті, реорганізації діяльності та підтримці молоді.

На засіданні, скликаному головою Союзу українців Румунії Миколою-Мирославом Петрецьким, яке відбулося в новому приміщенні СУР у Констанці, члени Ради проаналізували фінансову ситуацію та кошторис витрат на найближчі місяці, а також реалізацію заходів, погоджених на попередньому засіданні.

Основною темою дискусії був статус пропозицій щодо шкільних інспекторів, які мають бути

схвалені репрезентативним органом Ради, а також те, як СУР зумів покращити україномовну освіту.

Інспектори детально розповіли про те, як зросла зацікавленість учнів до вивчення української мови та як зусилля СУР, разом з парламентською діяльністю голови та депутата Миколи-



партнерами був на пунктах пропуску через кордон, щоб запропонувати допомогу українським біженцям. З того часу наші народи стали ближчими, ніж коли-небудь, а відносини між двома сусідніми та дружніми країнами, Румунією та Україною, зміцнилися.»

У круглому столі, присвяченому цьому святкуванню, також взяли участь: Андрей Борошовіч, директор студії TVR Тімішоара, Агнета Кардош – ТПР, Анжела Чупа-Рад – ДСД, Флавіус Іліоні – асоціація LOGS, Наталя Рейляну – Врятуймо дітей, Ана Молдован – ПЦОРД, Йонел Лупул, мер с. Машлок та Міреїце Арса, член місцевої ради, а від українських біженців була присутня Євгенія Розбіцька, президентка Асоціації «Файна ЮА» та Ірина Ігнат'єва. Від імені Тімішоарської восьмирічної школи № 2 виступили директорка Оана Пентя, заступниця директорки Адріана Попа та вчителька Йонела Кващук, від імені теоретичного ліцею ім. Юлії Хаждеу в Лугожі – заступник директора Горациу Сучу, Штюцьку школи представив її директор Микола Бензар, а Бирнську – директор Йонел Петря.

Від Тіміської філії СУР були присутні: перші заступники голови Міхаєла Бумбук та Василь Дрозд, представниця жіночої організації Біянка Гинда, представник молодіжної організації Габрієль Білан, голова організації СУР Малі Ремети Анна Грін, голова організації СУР П'єтроаса Марє Мар'яна Кубаш, голова організації СУР Гевовдія Василь Росока, голова організації СУР Джармата Йоан Болдіжар, голова організації СУР Бетхаузен Василь Кондрей, голова організації СУР Джирок Тодор Шкутка, голова організації СУР Бирна Йоан Лонга та від імені Драгомирештської організації – Марія Бежера.

У своїх виступах гості говорили про підтримку України та про важливість її продовження у майбутньому. Наприкінці заходу учасники були запрошені на виставку Євгенії Розбіцької «Україна – це...», що представ-



ляє десять перспектив ідентичності України. Святкування завершилося концертною програмою за участі гурту «Тріо Грін» з Малих Ремет, гурту «Золоті друзі» зі Штюки, Габрієля Білана з Лугожу та Анни Бречко з України.

Мирослава Петрецького, привели до вирішення різних проблем україномовної освіти.

Одним з найбільш іноваційних рішень є визначення кожною філією СУР у найближчий період здібних молодих людей, яким СУР надасть підтримку у навчанні в університетах. Окрім перспективи роботи в СУРі, молодим людям будуть створені всі необхідні умови для навчання, включно з проживанням, щоб вони могли професійно розвиватися та реалізовуватися.

На порядку денному також були пріоритети роботи з дітьми, аналіз діяльності та програм, присвячених дітям, в тому числі роль табору на курорті Юпітер, який завершився 19 серпня, заходи з навчання вчителів та представників органів місцевого самоврядування.

(Продовження на 16 стор.)

Зустріч з держсекретарем Міністерства освіти Каллосом Золтаном

Голова Союзу українців Румунії, депутат румунського парламенту Микола-Мирослав Петрецький підтримує постійний і відкритий діалог з Міністерством освіти для обговорення задань, що стоять перед україномовною освітою.

У зв'язку з цим, він провів плідну зустріч з державним секретарем Каллосом Золтаном, уповноваженим міністром освіти з питань визначення конкретних рішень та забезпечення ефективної співпраці для покращення умов викладання та навчання українських школярів у Румунії.

За підсумками проведення широких консультацій у філіях СУР за участю вчителів, директорів шкіл та спеціалізованих інспекторів, Микола-Мирослав Петрецький представив державному секретарю Каллосу Золтану загальні та специфічні проблеми, виявлені у різних регіонах, у сподіванні на те, що вони будуть вирішені на Національній нараді СУР.

Були обговорені наступні питання:

- Дотримання законодавства щодо національних меншин.
- Аналіз результатів Національного оцінювання.



– Аналіз результатів іспитів на атестат про повну середню освіту та інших освітніх конкурсів.

Голова СУР також наголосив на послідовній підтримці, яку надає СУР, нагадавши про зусилля, докладені для врегулювання правового режиму педагогічного ліцею ім. Тараса Шевченка в місті Сірету Мармацієй.

Державний секретар Каллос Золтан високо оцінив підтримку представника українців у Палаті депутатів у цих зусиллях та висловив готовність і надалі надавати свою допомогу.

У зустрічі також взяли участь інспектор з питань української мови Марія

Сабо-Кондрей, голова Комісії з питань освіти і науки СУР Роман Петрашук та радники Александру Мочернак і Фабіан Попович.

«Разом ми відстоюємо право на якісну освіту українською мовою і дбаємо про те, щоб кожен наш крок наближав нас до створення системи освіти, яка відповідає потребам наших дітей і зберігає культурну та мовну ідентичність

нашої громади», – зазначив Микола-Мирослав Петрецький.

«Розвиток та підвищення рівня життя в громадах, де проживають етнічні українці, є одним з моїх основних завдань, зокрема і цього літа, коли не можна втрачати можливості залучення коштів з європейських фондів», заявив Микола-Мирослав Петрецький, уточнивши:

«У зв'язку з цим, 18 липня я мав важливу зустріч із заступником державного секретаря в Міністерстві розвитку Драгошем Дреґєску, під час якої ми обговорили спосіб, яким Союз українців Румунії може підтримати профільне міністерство та сприяти розвитку співпраці між Румунією, Україною та Республікою Молдова.

Цього літа ми організуємо навчальні заходи для представників органів місцевого публічного управління з трьох країн, в яких також візьмуть участь представники Міністерства розвитку. Ця ініціатива буде зосереджена на технічних аспектах, оскільки на листопад запланований запуск цілої низки проєктів. Ми маємо можливість залучити кошти для підтримки українських громад і зараз усе залежить від нашої здатності згуртуватися.

Це не перші наші зусилля, спрямовані на підвищення добробуту українських громад: на початку цього року ми подали кілька проєктів для розвитку прикордонних громад Румунії та України в

Зустріч із заступником держсекретаря в Мінрозвитку Д. Дреґєску

цевого самоврядування та інформуючи їх про наявні можливості.

Конкурси проєктів, започатковані в рамках програми Interreg NEXT Румунія-Україна, з фінансуванням в цьому році, спрямовані на підтримку транскордонного співробітництва та соціально-економічного розвитку в румунсько-українському прикордонному регіоні.

Це можливість для органів державної влади, неурядових організацій та професійних асоціацій отримати доступ до фінансування, а Союз українців Румунії буде активно залучений до втілення цих кроків у життя.

Як депутат та голова Союзу українців Румунії я налагодив ефективну співпрацю з представниками Міністерства розвитку та прагну розширити наші зв'язки з Україною та Республікою Молдова, використовуючи наші міцні відносини для підтримки та посилення зв'язків між органами державної влади» – підкреслив Микола-Мирослав Петрецький.



СТРАТЕГІЇ ПОКРАЩЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

19-22 серпня Союз українців Румунії успішно організував чергову ознайомчо-навчальну зустріч «Стратегії покращення діяльності органів місцевого публічного управління та посилення транскордонного співробітництва Румунія – Україна – Республіка Молдова». Цей захід, присвячений представникам органів місцевого самоврядування з трьох країн, має на меті розробити ефективні стратегії для українських громад в Румунії та дослідити нові можливості транскордонного співробітництва.

Програма заходу складалася з кількох тематичних сесій. У перший день дебати були зосереджені на залученні коштів з фондів ЄС, боротьбі з фейками та посиленні транскордонного співробітництва. У панельній дискусії на тему «Визначення стратегій розвитку українських громад та шляхи залучення інвесторів» виступили Ніколає Няце, керівник Служби моніторингу проєктів Міністерства розвитку, Кетелін Мігаїле, радник цієї ж служби, та Дойна Якобан, директорка TOB Regional Consulting, які підкреслили важливість ефективної співпраці між місцевою владою та інвесторами для підвищення економічної привабливості регіонів, в яких компактно проживають українці, в тому числі шляхом конкретної презентації існуючих програм фінансування. Наступну панельну дискусію на тему «Deerfake» очолили Крістіан Ністор та Даніель Аботезетоасй, експерти з кібербезпеки Національного директорату з кібербезпеки, які запропонували конкретні рішення для боротьби з російською пропагандою

ції транскордонних проєктів та визначення можливостей фінансування.

Другий день зустрічі був присвячений стратегіям підвищення прозорості публічної адміністрації та ефективності комунікації з громадянами, а також цифровізації публічної адміністрації. Перша панельна дискусія, яку модерував Джордже Григореску, фахівець зі

їнців Румунії, депутат Парламенту Румунії Микола-Мирослав Петрецький, заступник державного секретаря Міністерства внутрішніх справ Петру Бледя, заступник державного секретаря Департаменту міжетнічних відносин Дінчер Джафер, префект повіту Сату-Маре Іоан Тібіл, керівник Служби моніторингу проєктів Генеральної дирекції з



зв'язків з громадськістю та маркетингу, була присвячена обговоренню способів сприяння підвищенню прозорості та розвитку ефективних каналів комунікації між владою та громадянами, представниками СУР в місцевих адміністраціях. Друга панельна дискусія, яку модерував Олександр Мочернак, голова Союзу української молоді Румунії, була присвячена обговоренню інноваційних рішень та найкращих моделей цифровізації державних послуг, з наголосом на важливості адаптації

питань європейської територіальної співпраці Міністерства розвитку Ніколає Няце, Кетелін Мігаїле, радник того ж відомства, державний адміністратор Марамороського повіту Габріель Богдан Штецько, директор Офісу префекта повіту Сату-Маре Раду Янку, представниця Служби зовнішніх зв'язків та протоколу Тіміської повітової ради Агнета Кордош та Анжела Чупа-Рад, представниця Служби стійкості та мобілізації мерії Тімішоари.

Також були присутні експерти з кібербезпеки Національного директорату кібербезпеки Крістіан Ністор та Даніель Аботезетофей, директорка TOB Regional Consulting Дойна Якобан, виконавчий директор Сучавського регіонального офісу транскордонного співробітництва Чезар Грозаву, президент Асоціації «Дім Чорномор'я» Дорін Попеску та Маріана Аворнічіці, мер села Терешешть. З української сторони були присутні заступник голови Чернівецької обласної ради Михайло Павлюк, заступник голови Закарпатської обласної ради Василь Дем'янчук, депутат Закарпатської обласної ради Мирослава Ливч, заступник начальника Чернівецької обласної адміністрації з питань цифрового розвитку Валентин Пабат та консультант Департаменту комунікацій Чернівецької обласної державної адміністрації Аріна Банар.



та протидії фейковим новинам, наголосивши на їхньому впливі на регіональну безпеку.

На третій панельній дискусії, присвяченій посиленню транскордонного співробітництва між Румунією та Україною, відповідно Румунією та Республікою Молдова, було обговорено ключові питання, пов'язані з Спільною операційною програмою Румунія-Україна 2021-2027 та Спільною операційною програмою Румунія-Республіка Молдова 2021-2027. Запрошені експерти, серед яких Габріель Богдан Штецько, державний адміністратор повіту Марамуреш, Іоан Тібіл, префект повіту Сату-Маре, Кардош Агнета, представниця Тіміської повітової ради та Чезар Грозаву, виконавчий директор Сучавського регіонального офісу транскордонного співробітництва, дали учасникам поради та поділилися передовою практикою щодо реаліза-

ції транскордонних проєктів та визначення можливостей фінансування. Голова СУР Микола-Мирослав Петрецький зазначив, що такими ініціативами Союз українців Румунії демонструє послідовність у своїх діях, висловивши переконання, що дебати на цьому заході сприятимуть визначенню нових шляхів співпраці та покращенню вже існуючої співпраці між прикордонними регіонами та населеними пунктами Румунії, України та Республіки Молдова. Він також подякував центральним та місцевим органам влади Румунії за постійну підтримку, яку вони надають як українській спільноті в Румунії, так і Україні в умовах війни, розв'язаної Російською Федерацією.

У церемонії відкриття заходу взяли участь: голова Союзу укра-



З парламентської діяльності депутата МИКОЛИ-МИРОСЛАВА ПЕТРЕЦЬКОГО

Парламент Румунії відновив свою роботу 2 вересня, коли розпочалася осіння сесія, позначена делікатним політичним контекстом, зумовленим наближенням президентських та парламентських виборів. Цей період супроводжується підвищеним ризиком надмірної політизації та популістського дискурсу.



Депутат Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що в цих умовах «дуже важливо, щоби депутати і сенатори проявили мудрість, відкритість і благородство, аби уникнути пасток популізму і спокуси політично використати три місяці парламентської сесії, що залишилися». «Наші виборці очікують, що ми поставимося до завершення нашої каденції гідно, виважено та зріло, не перетворюючи парламент на арену політичного боксу чи на цирк», – додав представник українців у Палаті депутатів.

«Як голова Союзу українців Румунії я беру на себе зобов'язання донести до Парламенту голос спільноти, яку представляю», – зазначив Микола-Мирослав Петрецький на своїй сторінці у Facebook, додавши, що освіта, охорона здоров'я, навколишнє середовище, зміцнення європейського профілю Румунії, безпека та зміцнення прав української громади та національних меншин в Румунії залишаються його абсолютними пріоритетами. Пан Петрецький підкреслив, що протягом літа він терпляче вислуховував реальні проблеми, з якими стикається українська спільнота і тепер намагатиметься вирішити усі ці питання в Парламенті.

Союз українців має на своєму політичному порядку денному амбітні цілі та проєкти, які можуть покращити повсякденне життя наших громадян, передусім членів української спільноти. Політичний діалог залишатиметься центральним інструментом його парламентської роботи, добросовісний діалог, орієнтований на пошук рішень.

Микола-Мирослав Петрецький також написав, що з огляду на геополітичні потрясіння, в яких перебуває Румунія, парламентарі повинні використовувати свій час для підтримки та розвитку міжполітичного діалогу та конструктивних законодавчих дебатів, не гублячись у безплідних, тенденційних або популістських суперечках.

«Я категорично проти спроб перетворити цю парламентську сесію на арену для дрібних політичних ігор, де

кандидати на різні посади точать зброю і переносять конфлікти в парламент, використовуючи його як передвиборчий трамплін. Румунія потребує справжніх політичних лідерів, які вміють приглушити барабани політичних баталій і зосередитися на діях, що сприяють загальному благу», – підкреслив Микола-Мирослав Петрецький.

2 вересня, перед початком пленарного засідання депутати Парламенту Румунії вшанували хвилиною мовчання пам'ять жертв війни в Україні. Про це повідомляє агентство Agerpres.

Представник української меншини, голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький, який виступив з цією ініціативою, нагадав, що 24 серпня Україна і весь український народ відзначили День незалежності.

«На боці України стоїть весь цивілізований світ, який цінує, заохочує і підтримує законне право кожної країни обирати своє майбутнє. Румунія знає зі своєї важкої і трагічної історії, з власного досвіду, страждання і честоти боротьби за визволення і незалежність. Війна України за незалежність, яка є одночасно і війною обороною, і війною за зміцнення української національної ідентичності, є й боротьбою за цінності вільного світу та його захистом від численних атак противників міжнародного порядку, заснованого на правилах», – сказав Микола-Мирослав Петрецький.

Він підкреслив, що боротьба України за незалежність багато в чому визначатиме стабільність і спокій всього регіону.

«Ось чому сьогодні ми разом боронимо в Україні суверенне право кожної держави вільно визначати своє сьогодні і майбутнє, враховуючи спільні або схожі прагнення інших країн і народів в регіоні і за його межами. Будь-який крок назад може стати фатальним для всіх. Солідарність Румунії з Україною та її підтримка в цей час є також надійною гарантією відмінних двосторонніх відносин і подальшої твердої підтримки процесу європейської інтеграції України. У цьому контексті я пропоную вшанувати хвилиною мовчання пам'ять всіх українців, які загинули в цій війні», – сказав депутат.

ОГЛЯДАЧ



Фестиваль української пісні і танцю у Вишівській Красні

У святковій атмосфері українці з села Вишівська Красна Марамороського повіту відзначили 30-ту річницю заснування українського ансамблю пісні і танцю «Красняночка», який очолює Юрій Мочернак, голова організації СУР у цьому селі.



Перший фестиваль «Іван Галанич» у Малих Реметах

Тіміська філія Союзу українців Румунії відзначила 21 липня «Міжкультурний міжетнічний день» у Малих Реметах, подія, яка має велике значення для української громади.

Під цією егідою було започатковано перший фестиваль «Іван Галанич», організований в пам'ять майстра-скрипаля, сина села, який захоплював світ українським фольклором і приніс престиж і славу банатській громаді.

Захід розпочався зустріччю в приміщенні місцевої організації, де члени комітету Тіміської філії, представники місцевої державної адміністрації та голова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький, обговорили майбутні проекти. Господарі зустріли гостей традиційними символами гостинності – короваєм та сіллю.

День продовжився парадом українських народних костюмів, де присутніх порадували художні колективи з Тімішу та Марамурешу.

Голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький запевнив українську громаду у підтримці центрального керівництва у поширенні українських цінностей, традицій та культури. На заході були присутні викладачка Лариса Петрецька та радник СУР Фабіан Попович.



Голова Тіміської філії СУР Марія Сабо-Кондрей оголосила, що в Малих Реметах 21 липня буде названо «Днем Івана Галанича», а сцену перед культурним центром буде названо в пам'ять про цього видатного сина села.



У заході взяли участь українські ансамблі пісні і танцю з Вишівської Красни, Вишівської Долини, Ремет та Рускови, а також артисти з України, які порадували глядачів яскравим виступом.

У заході також взяв участь голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький, який наголосив на важливості популяризації традицій та звичаїв етнічних українців та необхідності організації таких заходів задля збереження національної спадщини.

У заході також взяли участь члени Національної ради Союзу українців Румунії Василь Пасенчук, Іван Рекало, Мирослав Петрецький, Марічук Пінтя, Мірела Чукур та Олександр Мочернак, члени Марамороської філії Союзу Ірина Йордекяну, Михайло Лаурук та Нарцис Бобрюк, а також директор Педагогічного ліцею ім. Тараса Шевченка Василь Куреляк.

Місцеву державну адміністрацію представляли мер комуни Машлок Іонел Лупу та місцеві радники Михайло Арса і Дорел Самсон. Дипломами подяки були нагороджені чиновники, вчителі, координатори груп та всі, хто долучився до організації заходу.

Художні ансамблі «Банатські феї» – Джармата, координатор Вероніка Хретен; «Кедровина» – Петроаса Маре – координатор проф. Мар'яна Кубаш; «Золоті друзі» та солістка Аврора Гогилтан – Штюка, координатори – викладачі Міоара Чінар та Микола Бензар; «Молода надія» – Лугож, координатори – викладачі Віолета Манзур та Габріел Білан; «Цвітна полянка» – Крічова, координатор Василь Шандор; «Сорокарі» – Аліюш, оркестр восьмирічної школи з Дарови, координатор Флоріка Крішан, дошкільнята з дитячого садочка Штюки, вихователька Марія Онча – порадували чисельну аудиторію.

Малі Ремети були представлені «Гуцулами Банату» – координатор Микола Грін; художній гурт «Реметянка» – координатор Ніколета Грін та гурт «Тріо Грін» під керівництвом проф. Анни Грін. Гостями першого випуску Фестивалю «Іван Галанич» були «Молоді гуцули» – Вишівська Долина, у супроводі координатора Марічки Шорбан, які виконали сюїту традиційних українських танців та букет традиційних українських народних пісень з Марамурешу.

XXXV-й Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі».

З 19 по 21 липня місто Кимпулунг Молдовенеск Сучавського повіту перетворилося на місце традицій і культури, де відбувся XXXV-й Міжнародний фольклорний фестиваль «Буковинські зустрічі».

На центральній площі понад 300 артистів з Румунії, Польщі, Угорщини, України та Молдови дарували радість та енергію своїми запальними танцями і традиційними піснями!

Ансамбль «Козачок» з села Балківці під керівництвом професора Петра Шоймана та вокальний ансамбль «Голоси Негостини» під керівництвом професора Антонети Крайнічук вразили глядачів виконанням місцевого українського фольклору.

Фестиваль розпочався парадом фольклорних колективів, які наповнили вулиці муніципалітету енергією та ентузіазмом.

Ярмарок народних ремісників, Ярмарок місцевих виробників та Туристичний ярмарок Буковини додали заходу автентичного відтінку, даючи присутнім можливість відкрити для себе місцеву культуру та придбати унікальні традиційні продукти.



Спеціальні гості «Вовки Каланчі та Сестри Осояну» відзначилися вражаючим виступом, стали добре відомі сотням туристів та глядачів, яких щороку приваблює цей фестиваль, що за 35 років своєї діяльності став орієнтиром для мультикультурної Буковини.

Сучавська філія Союзу українців Румунії, подбала про те, щоб українські традиції продовжували популяризуватися та цінуватися, профінансувавши дорожні витрати ансамблів-учасників фестивалю.

Фестиваль традиційної української пісні у Джарматі Тіміського повіту

Українські ансамблі та художні колективи засяяли на сцені будинку культури в Джарматі, 20 липня, подарувавши незабутні моменти музики і танцю під час фестивалю «Традиційна українська пісня».

Захід розпочався зворушливою промовою голови СУР Тіміш, професорки Марії Сабо-Кондрей. Вона наголосила на важливості просування української ідентичності та культури, підкресливши, що фестиваль є можливістю об'єднати українську громаду та нагодою порадіти багатству традицій, які її визначають. Професорка

(Продовження на 14 стор.)

Проблеми біженців

Голова Союзу українців Румунії, депутат Микола-Мирослав Петрецький мав робочу зустріч з Анкою-Мінодорою Костін-Гендя, державним секретарем Міністерства сім'ї, молоді та рівних можливостей, з якою обговорив ситуацію українських біженців в Румунії, а також можливості долучення Союзу українців Румунії до процесу їх інтеграції в румунське суспільство.

З цієї нагоди були обговорені труднощі в адаптації до нового середовища, з якими стикаються українські біженці в Румунії, з наголосом на необхідності продовження конкретних заходів з підтримки інтеграції в ринок праці та систему освіти і навчання переміщених осіб з України, бенефіціарів тимчасового захисту в Румунії.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив, що доступ до оплачуваної роботи та самозайнятості є важливим аспектом їхньої соціально-економічної інтеграції в Румунії і має вирішальне значення для їхньої фінансової незалежно-

сті, щоб бути готовими до можливого повернення на батьківщину, коли це дозволить ситуація.

Особливу увагу було приділено визначенню шляхів покращення комунікації та співпраці між СУР, Міністерством у справах сім'ї та робочими групами з питань біженців (включаючи міжвідомчу комунікацію).

З цією метою голова СУР запропонував провести спільні заходи, зокрема інформаційні кампанії та круглі столи, на тему важливості та переваги інтеграції дітей українських біженців у румунську державну систему освіти, а також інтеграції українських біженців у румунське суспільство в цілому.

Він підкреслив необхідність розширення каналів спілкування з українськими біженцями з метою розвитку більш поглибленого діалогу між суб'єктами, що займаються питаннями біженців.

Микола-Мирослав Петрецький також розповів про постійну та багатосторонню підтримку, яку СУР надає українським біженцям в Румунії,



в тому числі, про організацію курсів румунської мови або про численні інтеграційні проекти для українців, які зараз проживають в Румунії.

Національна нарада вчителів української рідної мови – 2024

Національна нарада вчителів української мови завершила серію заходів, присвячених рідній мові, культурі, освіті та традиціям, котрі відбулися на курорті Юпітер з 22 по 25 серпня.

У нараді взяли участь понад 110 україномовних вчителів з Румунії, України та Р. Молдови, а також представники Міністерства освіти, шкільних інспекторів та шкіл, щоб обговорити майбутнє освіти українською мовою в Румунії.

«Як голова Союзу українців Румунії та представник українців у Парламенті Румунії, я беру на себе відповідальність підтримувати та просувати культурну ідентичність українців шляхом зміцнення освіти рідною мовою, що є важливим компонентом згуртованості та розвитку нашої громади», – наголосив з цієї нагоди Микола-Мирослав Петрецький.

Під час заходу голова СУР наголосив на особливому значенні української мови як фундаментальної основи ідентичності українців Румунії, а також на важливій ролі вчителів, які своєю самовідданою працею формують майбутнє молодих поколінь. Саме вони, з професіоналізмом та відданістю справі, забезпечують передачу нашої мови, культури та цінностей нашим дітям, встановлюючи життєво важливий міст між школою, родиною та спільнотою, – наголосив голова СУР.

Микола-Мирослав Петрецький підкреслив націленість СУР до підтримки україномовної освіти, представив реалізовані проекти та результати, досягнуті завдяки тісній співпраці з вчителями, директорами шкіл та спеціалізованими інспекторами, а також наголосив на необхідності співпраці між школами Румунії, Республіки Молдови та України задля забезпечення якісної освіти рідною мовою.

Нещодавні зміни до Закону «Про освіту», до яких депутат безпосередньо долучився в рамках своєї парламентської діяльності та у співпраці з Міністерством освіти, збільшили кількість годин, класів та учнів, залучених до вивчення української мови і відображають його та СУР зобов'язання продовжувати зусилля для підвищення кваліфікації вчителів.

Представники України та Республіки Молдови високо оцінили підтримку СУР у просуванні україномовної освіти, вважаючи Румунію прикладом передової практики на міжнародному рівні. Це визнання є підтвердженням постійної підтримки керівництва СУР справи піднесення україномовної освіти до сучасних високих стандартів.



СУР продовжує працювати над підвищенням якості викладацького складу – сферою, якій останнім часом приділяється особлива увага в рамках партнерства з українськими університетами. СУР також прагне залучати фахівців у цій галузі, щоб забезпечити найкращих фахівців з підвищення кваліфікації вчителів, які викладають українською мовою, поряд з фахівцями Міністерства освіти.

На порядку денному дискусій були також законодавчі зміни, стан справ з озвученими проблемами та пропозиції вчителів до нового навчального року, включаючи деякі методичні аспекти. Ця подія є підтвердженням відданості СУР спільноті, освіті та, опосередковано, майбутньому.

Літній табір для українських дітей з Сату-Марського повіту

Літній табір для українських дітей з повіту Сату-Маре, який проходив з 7 по 9 серпня, став чудовою можливістю для юних учасників проявити свої творчі здібності та долучитися до культурних традицій. Табір, організований Сату-Марською філією Союзу українців Румунії в приміщенні місцевої організації в Мікулі, був проведений у співпраці з Сату-Марським повітовим музеєм та восьмирічною школою ім. Геллерта Шандора.

Під час заходу діти взяли участь у трьох творчих майстернях, де вивчали техніку розпису на текстилі, дереві та папері. Заходи координували вчителі Адріана Бежера-Горват та Олександра Юрак зі школи ім. Геллерта Шандора в Мікулі,



доктор Міхаела Григорян з Сату-Марського повітового музею та професійна художниця Крістіна Глорія Опріш.

Творчі майстерні були організовані таким чином, щоб стимулювати дитячу уяву та виразність. Їхні малюнки відображали пейзажі та символи, глибоко пов'язані з традиціями: соняшник, во-

дні хвилі, спіралі світла, точка і коло досконалості, листок, квіти і дерево, що поєднує небо і землю.

Тема «Рука» в малюнках як символ дружби і спілкування, була представлена в різних варіантах, кожен малюнок мав яскраво виражену індивідуальність завдяки кольорам і формам, обраних дітьми. Ця тема підкреслила важливість жестів та емпатійного вираження у людських стосунках.

Адріана Бежера-Горват підкреслила важливість таких заходів для особистісного та культурного розвитку дітей, наголосивши на прагненні Союзу українців пропагувати традиції і творчість серед молодого покоління.

Заходи літнього табору включали ігри, пісні та гарний настрій, викликали усмішки та радість на обличчях дітей, які отримали дипломи за участь, і дали їм можливість оцінити та увічнити важливі елементи їхньої традиційної культури.

(Закінчення на 18 стор.)

СУР та Український греко-католицький вікаріат підписали протокол про співпрацю

Союз українців Румунії підписав, 30 серпня, Протокол про співпрацю з Українським греко-католицьким вікаріатом Румунії. Офіційна церемонія відбулася в приміщенні марамороської філії в місті Сігету-Мармацієй. Від імені СУР документ підписав голова Союзу, депутат Микола-Мирослав Петрецький, а від імені Вікаріату – вікарій Василь Колопельник.

Протокол про співпрацю є підтвердженням вже існуючої та функціональної співпраці, підписаний документ будучи основою для продовження та поглиблення постійного та ефективного діалогу між двома сторонами. Предметом Протоколу є розвиток, на чітко визначеній та прозорій основі, співпраці між Союзом українців Румунії та Українським греко-католицьким вікаріатом Румунії, з метою використання наявного досвіду та компетенцій для реалізації спільних проєктів та заходів, спрямованих на збереження української мови, розвиток традицій та зміцнення духовної ідентичності етнічних українців Румунії.

На основі цього Протоколу сторони зобов'язуються розвивати та посилювати підтримку релігійного життя осіб, які належать до української меншини в Румунії, з метою забезпечення як цілісності та солідарності української громади, так і її процвітання. СУР та Вікаріат Української Греко-Католицької Церкви в Румунії також докладатимуть зусиль для протидії будь-яким спробам розколу та роз'єднання української громади, а також приділятимуть особливу увагу збереженню єдності етнічних українців Румунії.

Водночас сторони зобов'язуються співпрацювати в реалізації, редагуванні та друкуванні греко-католицьких духовних книг українською мовою та докладатимуть спільних зусиль для підтримки проєктів обох структур.

Союз українців Румунії планує підписати подібні документи з усіма релігійними конфесіями, до яких належать українці в Румунії.



Свято Успіння Пресвятої Богородиці в селі Качіка

Свято Успіння Пресвятої Богородиці має глибоке богословське та духовне значення як для православних, так і для греко-католицьких та римо-католицьких віруючих. Всі разом вони вшанували це велике свято, зібравшись на молитву в Українській Греко-Католицькій Церкві Качіки, яка є носієм цього празника.

Напередодні вірні взяли участь у вечірньому богослужінні, Літургії до Пресвятої Богородиці та Освяченні води. Богослужіння у святковий день розпочалися зі Служби Божої до Пресвятої Богородиці, після якої з 9.00 ранку відбулася Свята Літургія румунською мовою, а з 10.30 ранку – українською мовою. Відповіді на літургію українською мовою давав об'єднаний хор з Качіки та Майдану. Головним служителем релігійної служ-

би був о. вікарій Василь Колопельник Греко-Католицької Єпархії Марамуреша, разом з яким служили багато священників з повітів Марамуреш та Сучава: о. Йонуц Урсуляк з Качіки, о. Ілля Венечук з Кимпулунг Молдовенеск, о. Василь Попович з Серету, отець на пенсії Іван Волощук з Радівців, о. Василь Стойка з Садеу-Бродини, о. Павло Бойчук з Полян, о. Лучіан Марущак з Сігету Мармацієй, отець на пенсії Микола Николаїшин та о. Григорій Ціпля з Марамуреша, який служить в Німеччині.

Представники української громади з регіону зібралися щоб бути разом на цьому великому святі, разом з головою місцевої організації СУР Качіка Овідіу Ткачем. Присутні віряни були запрошені радіти разом на братській агапі, яка була організована за підтримку Сучавської Філії Союзу українців Румунії.

Нагадаємо, що о. Іонуц Урсуляк, нещодавно призначений на парафію Качіка-Майдан-Рунку, був призначений Деканом Греко-Католицького Буковинського деканату.

Престольне свято церкви святих Петра і Павла у селі Петроаса Маре

Українська православна церква у селі Петроаса Маре Тіміського повіту 14 липня відзначила своє престольне свято, адже храм має ім'я першOVERHOVNIH апостолів Петра і Павла. У заході взяли участь парафіяни з різних українських парафій Тіміського повіту, а Божественну Літургію звершив парафіяльний священник Василь

Маренюк у співслужінні шести душпастирів.

У святкових заходах також взяли участь представники Комітету Тіміської філії СУР разом з головою місцевої організації Союзу Мар'яною Кубаш, Андрієм Кутом з цього ж населеного пункту та головою організації СУР у Педурень Михайлом Козаком. Після Святої Літургії відбулася процесія та братська агапа у місцевому будинку культури, яку на прохання парафіяльної ради забезпечив Союз українців Румунії відповідно до Угоди про партнерство, укладеної з Українським православним протопопіатом у Лугожі.

Будівництво храму розпочалося у 1994 році, а першу україномовну службу відслужив колишній український протоієрей Ілля Альбічук. Упродовж часу у церкві служили як українські, так і румунські православні священники. Населення Петроаса Маре є переважно українським і походить з повіту Марамуреш, зокрема з сіл Поляни, Кривий та Рускова.

Українці оселилися в регіоні після Антикомуністичної революції 1989 року і з тих пір,



(Продовження на 15 стор.)

Випускники Негостинської школи 2004 р. ~ 20 років по тому

Негостина – 16 липня 2024

*Та в школі все для нас було, мов гра.
Тут сміх і радість, щирі друзі, мрії,
Пісні веселі, перші почуття.
І сподівання чисті, і надії,
І світлі роки нашого життя...
А далі в кожного уже своя стежина,
Свій вибір, доля і свої путі.
Та в серці школа лишилася єдина,*

*Її ми не забудемо в житті.
Бо тут ми світ цікавий пізнавали,
Дружити вчилися, жити між людьми...*

*Прийміть уклін доземний, вчителі.
Ми хочемо сьогодні вам сказати,
Що ви — найкращі люди на Землі!*

*(Надія КРАСОТКІНА – Прийшла пора з
гніздечка відлітати)*

Коли почуєш чи побачиш вираз **Двадцять років по тому**, то миттєво пригадується роман славнозвісного французького письменника Александра Дюма-батька, автора найчитаних пригодницьких дій мушкетерів – рицарів-захисників правди та любові, вірних служителів доброму королю...

Що життя – це своєрідний роман кожної людини зокрема, то незаперечна істина. Якщо б можливо було прочитати роман-життя кожної людини, напевно ми б відкривали безліч життєвих кроків чи доріг подібних нашим і ставали набагато розумнішими, як гласить народна мудрість – Хто у чужого навчається, той менше помиляється!

Пробуючи такий підхід, я спостеріг, що подібно д.Артаняну, герою Дюма-батька, ми залишилися вірними служителями, він королю, а ми, освітяни, вірними служителями ШКОЛИ, а наші дорогі випускники 2004-го року, подібно героям Атосу, Портосу та Арамису, пішли сміливо та упевнено кожен своєю життєвою стежиною.

Всупереч тому, що багато із них живуть і працюють на чужині, таємна сила Верховної Мудрості спонукала їх до зустрічі, після двадцяти років, у їхній початковій школі рідної Негостини. При зустрічі навіть вони, наші випускники, не могли пояснити ні собі, ні нам як це їм вдалося. Не було зазделегідь заплановано, не було обговорено-встановлено точну дату, а так, неочікувано, кілька телефонів, непохитна згода всіх щодо зустрічі та дати 16 липня і ось, ми тут, разом із нашими вельмишановними викладачами – говорили вони з неабиякою емоцією, але з незміряною радістю від того, що їм так гарно це вдалося. А мені, якось пригадалась мудра синтагма сучасного українського письменника Мирослава Дочинця: Коли Бог створював землю, Він створив її круглою, щоб ти завжди повертався туди, звідки прийшов!...

Їхня керівниця, викладачка російської та української мов Лукреція Фрасинюк розпочала урочистість зустрічі щирими вітальними словами, наголошуючи на тому, що їхня старанність та любов до науки, пристойне етико-моральне виховання, якому підпорядкувались в родині і в школі, сприяли їм пізнати свої сили, здібності та пристосування і таким чином уступити гідно на нелегку життєву дорогу. Тільки уважному спостерігачу вдалося заприпитати, що в очах всіх присутніх забриніли сльозинки ностальгії і радості, а на цьому фоні прочитано було каталог восьмого класу від 2004-го року в наступному порядку: Абрам'юк Анкуца, Абрам'юк Серджіу, Карауляну Габрієл, Чернелецький Адріян, Кідеша Чіпріян, Кідеша Чіпріян Габрієл, Чобанюк Еміма Ребека, Козарюк Адріян, Козмічук Чезар (+), Фрасинюк

Данієл Віктор, Фрасинюк Джорджіяна, Фрасинюк Ліліяна, Гафенку Александра, Григораш Адріана, Григораш Йонела, Григораш Сімона, Григорійчук Сілвіу, Гавриш Табіта, Майданюк Габрієла, Мо-



сор Оана, Мудрак Маріус, Мудрак Овідіу, Сердинчук Богдан, Сердинчук Тіберіу, Сфікь Андрей, Шоргот Лівіу, Зибринюк Емануела.

Із двадцяти чотирьох випускників, на превеликий жаль, один відійшов у вічність, у спомин, якого запропоновано хвилину мовчання.



Зазвичай, надається кожному випускнику слово, щоб представив свій післягімназійний шлях та, за власним бажанням, визначив здобуття в особистому чи суспільному планах. Колись-то наші учні призвичаєні були до того, щоб більше говорили їм викладачі, та на разі довелося їм говорити перед викладачами. Потрібно було тільки першого сміливця, а цю роль зіграла одна із найчемніших наших учениць Гавриш Табіта, котра зачарувала всіх наступними словами:



– Дорогі наші викладачі! Моїми словами передаю Вам найщиріший меседж вдячності та цінування за безмежно корисний вплив, якого Ви вплили у моє життя тому двадцять років. Ваші повчання, відданість та ангажованість відносно учнів залишилися постійним відлунням у моїй душі. Уроки, проведені з нами, перевищили вартість простих чи академічних інформацій. Ви прищепили мені цінності, розбудили і стимулювали курйозність, спонукали довіру у мої здатності і можливості. Ваші слова та вчинки допомогли у формуванні моєї особи та фахівця, яким я зараз є. Нині, насправді розумію наскільки цінною та основною є роль викладача. Ви посіяли в моєму естві зерно знань, розбудили натхнення, які продовжують давати плоди і після оцих довгих років. Я і ми всі безмірно вдячні Вам за Божественну роботу формування людини в людині, дякуємо від найглибшої глибини серця за Ваші відданість, пристрасність та світлий вплив на наше життєве просування.

Ви залишилися вкарбовані у наших серцях як символи незміримої подяки!

Після цього виємково вшановуючого слова годиться надати імена тих, кому воно було адресоване: Григораш Феліція – вихователька, Фрасинюк В. Марія, Сердинчук Клементіна, Лівадару Мірела та Піцук Мігаєла – вчительки, Фрасинюк Євсебій – викладач румунської та української мов, Серединчук Віктор – викладач математики, Фрасинюк Марія – викладач історії та географії, Фрасинюк Себастьян та Фрасинюк Діяна – викладачі французької мови, преподобний отець Петрашук Данієл – викладач релігієзнавства, Фрасинюк Лукреція – керівниця.

Опісля, кожен із випускників представив себе, свій вишкіл, фах, місце роботи, сімейний стан. Детально розказати про кожного заслуговують всі п'ятнадцять присутніх але це означало б додати Українському Віснику ще 3-4 сторінок, те що в даному моменті неможливо. Підсумково, потрібно підкреслити факт, що із них двоє закінчили технічне училище, вісім отримали середню освіту а сім вищу освіту. Приблизно всі створили сім'ї і пишаються тим, що стали батьками.

Вкінці запрошено було всіх на спільний фуршет, в якому шведський стіл пригостив багатим різновидом негарячих страв, напитків, солодощів, тощо. Язики розв'язались, як кажуть в народі, спогади прибували хвилями, добрий настрій запанував на кілька добрячих годин.

Смартфони блискали постійно увічнюючи незабутні моменти вдалої, прекрасної, щасливої зустрічі. Да, щасливої, бо мати викладачам учнів з любов'ю до науки, а учням мати викладачів з любов'ю до викладацького фаху – це, насправді, обопільне щастя!

Від імені викладачів дякую Вам, дорогі наші учні, за чудову зустріч та бажаємо всім просуватись надалі життєвою дорогою у здоров'ї та радості, у повазі та любові до правди і порядку, емпатизуйте ближньому, неперервно удосконалюйте себе у вашій роботі, учіть та виховуйте своїх дітей тими цінностями, якими і Вас виховували родичі ваші і добре їм буде.

Ми пишаємося Вами і дякуємо Богу, що у нашій викладацькій праці подарував нам таке глибоке професійне задоволення!

Євсебій ФРАСИНЮК
Фото автора

В парафії Качіка-Майдан-Рунку представлено нового священника

Свято Святого Пророка Іллі принесло радості та ностальгії для греко-католицьких вірян парафії Качіка-Майдан-Рунку в Сучавському повіті. Ця подія ознаменувала представлення нового парафіяльного священника Іонуца Урсуляка замість Миколи Николаїшиного, який вийшов на пенсію після 32 років відданого служіння.

Свята літургія була урочистим та емоційним моментом, її відправив, румунською та українською мовами, двомовний собор



з 12 священників: вікарій Василь Колопельник з Сігету Мармаціей, о. Микола Николаїшин, о. Іонуц Урсуляк, о. Василь Стойка – Садеу, о. Іван Волощук – Радівці, о. Мірел Дем'ян – Орадеа, о. Михайло Навроцький – Клуж, разом з римо-католицькими клериками, як о. Антон Мерендеску, ректор Санктуарію – Качіка, о. Алін Бутнару – Пояна Мікулуй, о. Станіслав Кухарек – Солонецул Ноу, о. Крістіан Пал, парох Солки та Арборе, о. Себастьян Керікеш – Качіка. Хор з



Майдану виконував літургійні піснеспіви виключно українською мовою, що додало урочистості моменту.

Під час церемонії мер міста Качіка Петру Тодосе вручив священнику Миколі Николаїшину відзнаку почесного громадянина комуни, на знак визнання його значного внеску впродовж багатьох років, а голова СУР Сучава Ілля Саучук подякував отцю Миколі Николаїшину за всю діяльність, яку він присвятив українській громаді.

Ілля Саучук також зачитав послання Голови СУР Миколи-Мирослава Петрецького, який наголосив на важливості діалогу та співпраці між Союзом українців Румунії та церквами, де українська мова є мовою богослужіння, з метою сприяння релігійній свободі та духовним цінностям суспільства.

На цій важливій події також були присутні голова СУР Качіка Овідіу Михайло Ткач та скарбник Сучавської філії. Присутній на заході голова Союзу поляків Румунії, депутат парламенту Гервазен Лонгер привітав інтронізацію нового греко-католицького священника Іонуца Урсуляка. Після літургії відбулася братська агапа для присутніх вірних, організована за підтримки Сучавської філії СУР.

Ця подія стала моментом роздумів і вдячності для греко-католицької громади, яка під проводом нового парафіяльного священника Іонуца Урсуляка відсвяткувала минуле і з надією на майбутнє.

Ще одна причина неправди є заздрість. Через заздрість, велика неправда буває по всі землі. Вороги Христа заздрили Йому, так що шукали фальшивих свідків, щоб засудити Його, та щоб могли розп'яти на хресті Божого Сина.

Велике число людей не вважає брехню великим гріхом, а одні думають, що це є угодне Богові. Ісус говорить, що сатана – «брехун



і батько лжі». «Коли говорить брехню, зо свого говорить», зазначає Господь, бо «правди нема в ньому» (Йн 8, 44) Якщо сатана є батьком брехні, то практиканти цього гріха стають синами цього батька, а ця річ є найбільш страшна!

У Святому Письмі є багато прикладів про злобу, яку діяв гріх неправди людям, але хочу нагадати тільки приклад з Діянь Апостолів 5,1-11. Тут Св. Лука оповідає про Ананію та Сафіра, які продали царину та дістали одну ціну, але вони брехали Апостолам, що дістали менше грошей. Вони не були примушені продавати, ані приносити до церкви свою жертву, але тому що брехали проти Духа Святого, заплатили за свій гріх власним життям. Цей приклад пояснює всім нам, що ми не можемо брехати Бога без ніякого висновку, а по-другому, говорить нам про те, що неправда є великий гріх. Через цей гріх не один чоловік втратив власне життя та власне спасіння.

Отець Іван ЮРЧА

Про Гріх Брехні

Розповсюдилася у християнському світі така ідея, що одні гріхи є великі, а інші є маленькі за які Бог не засуджує людину та що навіть одні з наших гріхів ми не вважаємо їх гріхами. Між маленькими гріхами, яких ми творимо, налічується й брехня або неправда.

Розповсюджувати неправду нашими днями стало таке нормальне діло, що тавить чимало християн вже й не сповідують цей гріх, а якщо його сповідують, стверджують, що вони трохи забрехали, бо хто не брехав у своєму житті? Або сказати неправду, щоб вийти з неприємної ситуації, здається нам, що є добрим ділом і нічого лихого ми не зробили. Але брехня є гріхом, який, як й інші гріхи, шкодить духовному життю.

Неправда може розповсюджуватися різними способами та через різні причини. Я хочу відмітити три причини, через які людина говорить неправду. Перша – передача неправдивих слів, щоб маніпулювати інших людей. На жаль, цього бачимо щодня як по телебаченню, так і в повсякденному житті. Під час земного буття Ісуса Його вороги, щоб збиткуватися з Нього, брехали людям, стверджуючи, що: «Він виганяє бісів князем бісівським!» (Мт 9:33–34).

Інша форма брехні є неоправдана самохвала або хвала когось іншого, щоб досягнути власний інтерес. Взагалі, люди не люблять критику або зауваження. Людям більше подобається тоді коли отримують похвальні слова, ніж коли хтось робить їм зауваження. Оцінити людину за різні вчинки є добре діло, але хвалити когось лише для того, щоб здобути щось, це неприємна брехня, яку, на жаль, вживають чимало з наших ближніх. Хвалити самого себе, означає брехати, а якщо я брешу себе то не буду брехати й інших?

День пам'яті захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України

Місяць серпень для України та українців, де б вони не проживали, багатий на події, серед яких треба відзначити найважливіші: 24 серпня – День Незалежності України; 23 серпня – День Державного Прапора; 29 серпня – День вшанування захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України. Якщо про перші два свята писали і писатимуть з нагоди акцій які проводяться на рівні філій СУР, присвячені Дню Незалежності України, про третє свято, недавно визначене, написано менше, хоча нинішня ситуація, в якій перебуває Україна, цього вимагає. Пригадаємо дещо з історії і значення цього свята.

24 серпня 2019 року президент України Володимир Зеленський підписав Указ № 621 про увічнення подвигу воїнів і добровольців, які віддали життя за Батьківщину. Це не єдиний день року, коли українці всього світу згадують, шанують та говорять про тих, хто віддав своє життя, захищаючи Україну, її державність, незалежність та соборність. Але це особливий день, який дає нам можливість зосередитися на пам'яті, шані та вдячності героям України.

Відзначення Дня пам'яті захисників і захисниць України 29 серпня обрано не випадково. Цього дня у 2014 році під час російсько-української війни, перед повномасштабним вторгненням, під час виведення українських військових з оточення під Ілловайськом, керівництво Російської Федерації вкотре порушило домовленості, і тому були розстріляні українські військові, коли вони переходили колонами через те, що мало бути «зеленим проходом».

За даними Українського інституту національної пам'яті, там загинули 366 українських військових, 429 отримали поранення,

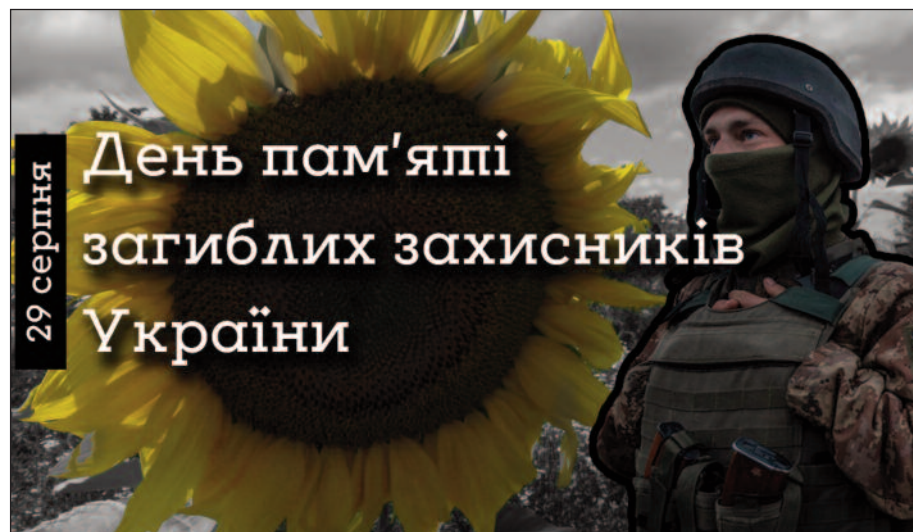


158 вважаються зниклими безвісти, 300 потрапили в полон.

Ті трагічні події російсько-української війни розгорталися на сході України, саме на полях соняшників, які вже дозрівали. І на



цих полях полягли сотні захисників України, поклавши життя на вівтар свободи і незалежності України в боротьбі з ворогом. Тому символом Дня вшанування захисників України, які загинули в боротьбі за незалежність, суверенітет і територіальну цілісність



України, має стати соняшник. Це не лише символ історичної мужності українських воїнів, це символ життя України.

Згідно з Книгою пам'яті полеглих за Україну, з 20-22 лютого 2014 року і по 1 грудня 2021 року від рук нещадного ворога – Російської Федерації загинуло 4490 українських воїнів. Масштабне вторгнення Росії 24 лютого 2022 року відкрило нову сторінку героїзму, опору і, на жаль, великих матеріальних і людських втрат. На даний момент і доки триває війна точна кількість загиблих не може бути відома щоб поновити Книгу пам'яті полеглих за Україну або викласти розповіді про їхні подвиги. Відповідно до міжнародної практики вшанування пам'яті воїнів, які віддали життя за Батьківщину,

постановлено, щоб загиблих воїнів ховали на військових меморіальних кладовищах, Верховна Рада України ухвалила постанову про створення Національного військового меморіального кладовища, де будуть поховані полегли в боях з ворогом захисники з обрядом поховання та військовими почесностями. В Україні вжиті заходи щодо назви вулиць, встановлення меморіальних дощок у громадському просторі на честь тих, хто віддав своє життя за захист країни.

У цій війні український народ заплатив і продовжує платити надзвичайно високу ціну, і, безперечно, це не єдиний день у році, коли згадують і вшановують полеглих. Але це можливість для всього суспільства України, і не тільки України, зробити все можливе, щоб зберегти та зміцнити пам'ять про героїв для багатьох поколінь.

Пам'ять про бійців та їхні подвиги є найвищою цінністю в шкалі національної ідентичності будь-якої країни, а віра та довіра до того, що у разі загибелі на полі бою жертвність воїна вшановується на державному рівні, є дуже важливою для виховання морального духу військово-

службовців, які залишилися на полі бою, а інші продовжують свою місію, отриману від свого народу.

Сьогодні Україна переживає найбільше випробування у своїй новітній історії – збройну боротьбу за незалежність і територіальну цілісність проти російського агресора.

Боротьба з російським агресором об'єднала український народ, європейську спільноту та значну частину країн інших континентів. Україна може розраховувати на широку підтримку громадян, адже на захист незалежності держави стали жителі всіх без винятку регіонів України, а на допомогу приходили і продовжують приходити друзі ззовні.

Уражені скорботою, схилиємо голови перед подвигами українських героїв, які полягли в боротьбі за вільну, незалежну та нескорену Україну. Вічна шана і пам'ять! Ми вас не забудемо!

Віктор ГРИГОРЧУК,
перший заступник голови
Яської філії СУР

VII-й Фестиваль традиційної української пісні «Розцвіла ружа трояка»

Комітет Бухарестської філії СУР організував 27 липня VII-й Фестиваль традиційної української пісні «Розцвіла ружа трояка».

Захід, на якому були присутні понад 120 глядачів, розпочався виконанням гімнів Румунії та України і молитви, яку прочитав настоятель української церкви у Бухаресті Володимир Малькович. У своєму виступі голова Бухарестської філії, письменник Михайло Гафія Трайста, наголосив на тому, що 28 липня Україна відзначає День Української державності – День вшанування пам'яті Великого князя Київського Володимира Великого, День Хре-



щення Київської Русі-України, день, коли Київ зробив свій цивілізаційний вибір до Європи.

«Сьогодні Україна захищає свою ідентичність, цінності, традиції та демократичне майбутнє у війні, яку розв'язала проти неї Російська Федерація. Український народ неодмінно переможе у своїй справедливій боротьбі», – сказав Михайло Гафія Трайста.



Перший заступник голови СУР Богдан Мойсей передав вітання депутата Миколи-Мирося Петрецького та подякував учасникам за присутність.

На сцені бухарестського театру «Infinit» виступили: ансамбль Бухарестської філії СУР «Едельвейс» та дитячий ансамбль «Ластівка» під керівництвом Тетяни Афанасьєвої, художній колектив «Задунайська січ» Тульчанської філії СУР, тріо Зосима Гамурар, Максим Дячок та Вадим Тепленький і діти-солісти Олівія Гороховацька, Олена Гамурар та Маргарита Якимович.

Захід завершився уривком із вистави «Курям на сміх» у постановці трупи «Фаворит» українського театру імені Івана Франка.

Ансамбль «Козачок» заворожив публіку фестивалю «Арканул»

Ансамбль українських танців «Козачок» стаа одкровенням глядачів на Міжнародному фольклорному фестивалі «Арканул», – справжня мультикультурна симфонія в місті Радівці, який проходив з 5 по 7 липня.

Сучавське місто стало епіцентром мультикультурних традицій та цінностей через проведення ХХХІ-го випуску заходу. Фестиваль, який ставив собі за мету також цього року популяризувати, зберегти та продовжувати красоту мультикультурних традицій, об'єднав приблизно 500 артистів з восьми різних країн.

Вулицями міста парад одягу, пісень та традиційних танців створив захоплюючий спектакль, повний кольору та енергії де виділився ансамбль українських танців «Козачок», з Балківців під керівництвом проф. Петра Шоймана, який «блиснув» знову, так як робить вже 13 років. Молоді члени ансамблю підкорили серця глядачів як на параді одягу, пісень та традиційних танців, який проходив вулицями міста Радівці, так і виступом, за що були нагороджені довгими оплесками.



нагоду послухати концерти народної музики у виконанні відомих артистів з Буковини Адріана Бучевського, сестер Дани і Александри Денчіле, Григорія Германа, Марії Іліуц, сестер Іоани і Юліани Луца та Іонела Попеску.

Міжнародний фольклорний фестиваль «Арканул» був організований мерією муніципалітету Радівці та муніципальним будинком культури, щоб дати всім присутнім можливість насолодитися красою та різноманітністю традиційних костюмів, пісень і танців, що представляють регіони учасників.

(Продовження із 8 стор.)

Кондрей запевнила, що СУР завжди буде підтримувати українську громаду та її симпатизантів.

Особлива подяка була висловлена місцевій державній адміністрації, меру комуни Клаудіу Міхалчану та заступнику мера Александру Бронцу, за їхню співпрацю та підтримку в організації цього заходу. Від імені Тіміської філії були присутні перші заступники голови Міхаела Бумбук і Василь Дрозд, а також голови місцевих організацій: Іоан Болдіжар з Джармати, Анна Грін з Малих Ремет та Мар'яна Кубаш з Петроаса Маре. Молодіжну організацію представляв Габріел Білан.

Мер комуни Джармата Клаудіу Міхалчану привітав організаційний комітет, наголосивши на важливості популяризації українських традицій та звичаїв. Він також привітав присутність групи українських біженців, які додали заходу особли-

вого колориту. Від імені місцевої ради Джармати був присутній радник Лука Бота.

Художню програму оживили відомі ансамблі, серед яких «Банатські феї» з Джармати, координатор Вероніка Хретен; «Кедровина» з Петроаса-Маре під керівництвом Міоари Чінар; «Молода надія» з Лугожа під керівництвом Габріела Білана; а також художні колективи «Гуцули Банату», «Тріо Грін» та «Реметянка» з Малих Ремет, координовані членами родини Грін: Ніколетою, Анною та Миколою.

Ансамбль «Коломийка» в Охриді на фестивалі «Костоскі»

Ансамбль «Коломийка» з міста Серет, під керівництвом вчительки Зірки Янош, представив Союз українців Румунії на Міжнародному фольклорному фестивалі «Костоскі» в Охриді, Північна Македонія, з 17 по 22 липня. Унікальний досвід, який вони мали минулого року на цьому заході, спонукав членів ансамблю «Коломийка» знову виступити на фестивалійній сцені.

Керівниця ансамблю, заступниця голови місцевої організації СУР, вчителька Зірка Янош, щойно обрана до місцевої ради, підкреслила, що «захід вражає своєю різноманітністю та колоритом, а краєвиди та місця справді зачаровують». Пані Зірка Янош подякувала Союзу українців Румунії за надану можливість ансамблю «Коломийка» взяти участь у цьому престижному фестивалі, фінансово підтримавши їхню поїздку.

Охридська туристична рада «Костоскі» організовує Міжнародний фестиваль в Північній Македонії протягом трьох періодів року: весни, літа та осені, і пропагує як традиційні, так і сучасні підходи, оскільки фестиваль присвячений в рівній мірі молодим і старшим ансамблям, оркестрам, хорам і мажореткам. Престижна подія має наступну структуру: Охридський фольклорний фестиваль, Хоровий фестиваль, Фестиваль музики і танцю,



Оркестровий фестиваль, Фестиваль черлідінгу та виступи кожної групи: аматорської та професійної, народної та сучасної, фольклорної та сучасної, хорової та оркестрової, що охоплює широкий спектр музичних уподобань.

Своєю участю у різноманітних національних та міжнародних фестивалях і конкурсах, українські колективи з Буковини пропагують красу українських костюмів, пісень і танців, які вони доносять до широкого загалу.



ХРАМ НА КІЛІБАНЧИНІ

Великий церковний храм у Дарманештах – 2, на Кілібанчині (повіт Сучава), 20 липня, 2024, на Святого Іллі, там, де служить священник Михайло Кобзюк. Він наш давній приятель, ми багато разів зустрічалися і були присутні на храму, де співали у церковному хорі, бо там служба Божа відбувається двомовно, по-румунськи і по-українськи.

В селі Дарманешти живуть дуже багато українців. Священник Михайло Кобзюк запросив на храм вокальний український гурток «Негостинські голоси», а ми дуже втішилися що він нас не забув. Церковний храм відбувається 20 липня, на Святого Іллі. Церква нова, дуже гарна, народу було багато. Одні віряни стояли надворі і слухали соборну службу, котра відбулася двомовно, де служили 12 священників. Службу Богу була чути майже на ціле село. Багато людей були вбрані у народних строях. Були присутні і молоді хлопці із села Арборе, вони співаки церковного хору і дуже гарну відповідь давали на Святу Літургію. Як прийшов ряд молитви «Отче Наш», запросили наш гурток співати по-українськи, і так було. Всі християни слухали, а декотрі мали і сльози в очах. Гурток «Негостинські голоси» заспівав «Отче Наш», а вкінці Святої Літургії заспівав ще дві українські церковні пісні «За все тобі я дякую» і «О Маріє, Мати Божа». То був високий момент на українським храму. Там був ще оден вокальний гурток, котрий заспівав дві румунські церковні пісні. Потім зібралися і зробили фотографії на пам'ять.

Священник Михайло Кобзюк подарував всім членам нашого гуртка по три книги з молитвами, а ми дуже втішилися і дуже гарно



дякуємо. Були запрошені до храмового столу, де українські господині приготували і наварили дуже смачні страви, – галушки, печені і медівники.

Я стала говорити з священником М. Кобзюком, і він сказав мені, що нас дуже любить і тому запросив на храм. Я відповіла, що і ми його любимо і поважаємо, тому що і ми, і він говоримо, читаємо і пишемо по-українськи і дуже любимо українську мову. Завжди, коли зустрічаємося, говоримо по-українськи.

Феліція ГРИГОРАШ

Фото авторки



(Продовження із 10 стор.)

незалежно від того, чи перебувають вони у змішаних шлюбах або ні, вони зберегли свою рідну мову, одяг, звичаї та християнські свята.

Союз українців Румунії підтримує всі українські культові споруди в нашій країні, а минулого року з власних коштів профінансував роботи з відновлення даху української православної церкви в Петроаса Марє.

Паломницька поїздка «Релігійна ідентичність українців Дарманешт»

З благословення Високопреосвященнішого Калініка, Архієпископа Сучавського і Радівецького, з ініціативи отця Михайла Кобзюка, єпархіального радника Управління у справах національних меншин Сучавської і Радівецької Архiepархії, за фінансової підтримки Сучавської філії Союзу українців Румунії, 29-30 липня було організовано духовно-документальну подорож «Релігійна ідентичність українців Дарманешт». Парафіяни парафії Дарманешти II мали можливість зупинитися на молитву в ряді святих місць, що

мають велике духовне та історичне значення.

Монастир «Різдва Богородиці» в П'ятра Финтинеле, один з найгарніших чернечих центрів Клузької метрополії і всієї Трансільванії, розташований між Трансільванією і Молдовою, в мальовничому природному оточенні, подарував вірянам хвилини глибокого душевного спокою. Наступною зупинкою був монастир Богородиці Реча, одне з найважливіших місць поклоніння в



повіті Муреш, яке є пам'яткою новітньої церковної архітектури.

Паломники зупинилися в монастирі Ремець, одному з найстаріших монастирів Трансільванії, побудованому в горах Траскеулуй, біля річки Джоаджулуй, що датується 13 століттям. Відвідування Кафедрального собору Возз'єднання та Цитаделі в Алба-Юлії дало можливість задуматися над історією румунської нації.

На другий день віряни відвідали монастир Думбрава Албського повіту, що став «домом» для 200 дітей-сиріт, людей похилого віку і навіть матерів у скруті. Ще одним піднесеним враженням стала зупинка в монастирі «Міхай Воде» в Турді Клузького повіту, архітектурній копії монастиря «Міхай Воде» у Бухаресті, побудованому на плато, де в 1601 році був убитий господар, який домігся першого об'єднання румунських князівств – Волощини, Трансільванії та Молдови, воєвода Міхай Хоробрий. Соляна копальня Турда дала прохолоду від літньої спеки та хвилини відпочинку. Подорож завершилася зупинкою в монастирі Пріслоп і біля могили отця Арсенія Боки, прозваного «Святим Трансільванії».

Отець Михайло Кобзюк та віряни, які взяли участь у цій поїздці, повернулися з подорожі в стані, примирення та переконання, що цей релігійний досвід приніс велику духовну користь.

(Продовження із 4 стор.)

Разом з тим, була обговорена необхідність реорганізації департаментів СУР з метою підвищення ефективності та залучення громадськості до прийняття рішень, а також місцеві проблеми, які мають бути вирішені на початку парламентської сесії.

Під час зустрічі була проаналізована діяльність організацій, де результати місцевих виборів виявилися не такими, як очікувалося та визначено шляхи покращення їхньої роботи.

Особливу увагу було також приділено пропозиціям кожної організації щодо реорганізації культурних заходів, які вже проводяться, у новий формат, який би краще відповідав потребам громади, не зосереджуючись виключно на мистецькому аспекті. Прийняті рішення та реалізовані заходи спрямовані на те, щоб на найвищому рівні СУР визнати освіту, культуру та залучення молоді абсолютними пріоритетами.

Другий випуск «Літньої майстерні – СУР»

Союз українців Румунії у партнерстві із Марамороським повітовим шкільним інспектором успішно завершив другий освітній проєкт «Літня майстерня – СУР». Захід зібрав понад 200 учнів та понад 40 вчителів і волонтерів у приміщеннях місцевих організацій СУР та шкіл у дев'яточ населених пунктах.

Метою проєкту є пошук та популяризація культурної спадщини українського народу через різноманітні інтерактивні та освітні заходи, спрямовані на розвиток творчих здібностей дітей та знання українських традицій, забезпечуючи при цьому доброзичливе та стимулююче середовище.

Під час майстер-класів учасники були залучені до:

- заняття з малювання на тему «Літо в моєму селі», де діти проявляли свої творчі здібності через яскраві та барвисті роботи.
- гастрономічні майстер-класи, під час яких учні вчилися готувати вареники з начинкою, характерною для української кухні.
- виготовлення браслетів дружби з використанням кольорових ниток та різних технік плетіння, що стимулювало співпрацю та творчість учасників.
- спортивні заходи для розвитку фізичних



навичок та командного духу, зокрема футбол, легка атлетика та ігри на координацію.

– зелені заходи, спрямовані на популяризацію екологічно відповідальної поведінки, використання екологічно чистих матеріалів та обговорення питань переробки та мінімізації відходів.

Останній день семінару ознаменувався поїздом до аквапарку «Аква Стар Сату-Маре», що подарувало учасникам незабутні враження і стало нагородою за їхні зусилля та активну участь. Наприкінці дня кожна дитина отримала сертифікат учасника, що символізує їхній успіх та відданість справі.

Освітня та культурна транскордонна інтеграція для професійного розвитку

Представники Сучавського національного коледжу ім. Міхая Емінеску та Педагогічного коледжу Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича зустрілися в рамках круглого столу, для обговорення впровадження Міжнародного проєкту «Освітня та культурна транскордонна інтеграція для професійного розвитку».

Команда Сучавського національного коледжу ім. Міхая Емінеску складалася з: проф. д-р. Сільвії-Коріни Нуцу (директор), проф. д-р. Міхаєли-Делії Мартіняк, проф. д-р. Анамарії Попеску, проф. Марчели Гопулеле, проф. Анни-Марії Дівісевич, проф. Анни-Марії Тимофійчук, секретаря Діани Сіретян, бухгалтера Доріни Доніга.

Делегація Педагогічного коледжу Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича, складалася з: проф. д-р. Наталії Палій (директор), проф. Дмитра Бачинського та проф. Юрія Федоряка.



Міжнародний проєкт «Освітня та культурна транскордонна інтеграція для професійного розвитку» ініційований Педагогічним коледжем Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича, у партнерстві з Сучавським національним коледжем ім. Міхая Емінеску та Чернівецькою обласною радою. Сучавська філія СУР, підтримує це партнерство та всі види співпраці Коледжу ім. Міхая Емінеску з українськими школами.

Метою проєкту є використання геополітичного контексту та спільної румунсько-української культурної спадщини для сприяння взаємній освіті на користь учнів та викладачів обох коледжів. У разі затвердження, проєкт триватиме з січня по червень 2025 року та з вересня 2025 року по лютий 2026 року.

Він включатиме: обмін досвідом між навчальними закладами / тренінги для вчителів / спортивні змагання та мистецькі заходи / семінари та методичні воркшопи / конференції, присвячені педагогічним дослідженням / створення кабінету прикладних методик та кабінету української мови в Сучавському національному коледжі ім. Міхая Емінеску / будівництво багатофункціонального спортивного комплексу / облаштування конференц-залу / створення багатофункціонального цифрового освітнього простору в Чернівецькому педагогічному коледжі.

Проєкт був розроблений для підтримки наукових досліджень, передового досвіду в освіті, професійного розвитку та модернізації деяких секторів освітньої інфраструктури двох навчальних закладів.

СУР підтримує та бере участь у транскордонних ініціативах, які будують мости між громадами та збагачують освітній та культурний ландшафт.

Курси українських танців, організовані Марамороською філією СУР

Марамороська філія Союзу українців Румунії розпочала 8 серпня інноваційний проєкт, для українських дітей та молоді повіту. Цей важливий проєкт має на меті зберегти та популяризувати українські традиції та українське мистецтво через заняття автентичними українськими танцями.

Під керівництвом талановитого викладача Денеша Косована, фахівця з великим досвідом у танцювальному мистецтві, діти з сіл Кричунів, Великий Бичків, Луг над Тисою, Бистрий та Вишівська Долина вже розпочали підготовку. Діти та молодь виступатимуть на сцені культурних заходів, фестивалів та вистав, організованих Союзом українців Румунії, а також іншими ініціаторами.

Для того, щоб якомога більше української молоді та дітей мали доступ до цих цінних курсів, проєкт буде поширено і на інші українські населені пункти Марамороського повіту. Всіх молодих людей, які бажають підтримувати живим полум'я українських традицій, запрошуємо до участі в курсах і заохочуємо до активної участі в них.

Свято українських традицій у селі Реметя Міке

Українська громада Тіміського повіту рішуче налаштована на згуртування людей, тісну співпрацю з місцевою адміністрацією, підтримку україномовної освіти та популяризацію нашої культури.

Голова СУР, депутат Микола-Мирослав Петрецький з приємністю відзначив це 21 липня, коли відвідав традиційний захід у с. Реметя Міке, який зібрав представників місцевої влади, вчителів та етнічних українців не тільки з Тіміського, а й з інших повітів. Це яскравий приклад співжиття та співпраці між громадою та місцевою владою.

Голова СУР подякував меру комуни Машлок Йонелу Лупу та всій місцевій адміністрації за плідну співпрацю та підтримку української громади. «Мені дуже приємно бачити, що цього річного захід вийшов на новий духовний рівень, відзначаючи працю синів села та зберігаючи пам'ять про тих, хто був опорою громади. Дуже важливо,



щоб ми визнавали заслуги і вшановували цих людей, поки вони ще з нами. Одним з таких чинників у Реметя Міке є родина Грінь, яка вкладає своє серце і душу в організацію заходів, що об'єднують наших людей і традиції», – сказав Микола-Мирослав Петрецький.

Він привітав Комітет Тіміської філії на чолі з Марією Сабо-Кондрей за професіоналізм та зусилля, докладені для згуртування етнічних

(Продовження на 18 стор.)

«Червоні маки» – як своєрідна арка понад часом

Минулого місяця мені знову пощастило навідати подругу Аспазію, а тепер це для нас таки подія... Хоч ми говоримо чи не щоденно по телефону, проте зустріч означає набагато більше. Я пробула в гостях цілий тиждень, але при відході додому все одно було почуття, що замало часу нам дісталось, щоб змогли наговоритися та натішитися такою нагодою, яка випадає чимраз рідше. Також слід підкреслити, що кожний мій новий візит до Зіки обов'язково включає ще й зустрічі з Марією, яка проживає в Брашові, зовсім близько до Сечеле, де мешкає тепер її менша сестра. Чи то вона прибуває до нас, чи скоріше нам вдається загостити до неї, ясна річ, що нам майже ніколи не вистачає часу побути, як душа бажає: щоб досхочу розповідати про себе, читати цікаві уривки з новопрочитаних книжок або декламувати улюблені вірші, та найбільше, щоб наспіватися по-українськи. (Щоправда співають тільки сестри, бо це у них ще з дитинства був своєрідний *modus vivendi*. Любила співати весь час їхня баба Мафта, співала й мама Іляна, а далі співають доньки. Мені було приємно слухати та записувати такі мініконцерти на телефоні, коли була присутня ще й Ауріка, бо тоді складалось *ad hoc* чудове тріо Сесерман.)

Коли я ще була у гостях, одного ранку мені подзвонила колега Міхаєла Йордакеску і дуже зраділа, як почула, де я перебуваю. А після того, як я дала їй послухати уривок з їхнього співу, зреагувала зовсім несподівано для нас трьох, бо також заспівала по-українськи. І то не лише одну пісню, а чотири. Ніхто з нас не знав, що у неї такий гарний голос і що вона так виразно вимовляє українські слова. Та вона й сама здивувалась, бо пісня запам'яталась ще з першого року її вчителювання у Полянках, що на Мараморощині. Тож почала свій «номер» піснею «Гуцулка Ксеня», далі пролунали з Бухареста ще кілька строф з «Розпрягайте, хлопці, коні» та «В кінці греблі» і закінчила іншою улюбленою мелодією, з назвою «Червоні маки». На диво, останню пісню ми почули вперше. Тому й попросили Міхаєлу, щоб продиктувала їй текст. (Варто його подати і для вас, хоч по інтернеті ми потім знайшли його, разом з іншим варіантом.)

Через два дні хтось з нас запропонував, щоб до нашого «гуртка» прилучилась ще й Юлія Грінь, також онлайн. На цей раз нас цікавило дізнатись більше про вищезгадану пісню. Юлія теж зраділа, заспівала й вона для нас з Сігету, а потім стала розповідати і на тему авторства обох пісень, яких найбільше полюбила Міхаєла: «Червоні маки» та «Гуцулка Ксеня». Тому що тепер не можна точно доказати, кому з двох належно приписувати дане авторство, було погоджено признавати нарівно обидвох, тобто Ярослава Барнича та Романа Савицького. Перший емігрував ще давно до Чикаго, куди подалась й сама Ксеня, – прототип героїні, а другий присвоїв дану пісню в 1938-ому році, коли написав за її мотивами лібретто для оперети з такою ж назвою. В 2019-ому році його оперета стала підставою повнометражного мюзикл-фільму «Гуцулка Ксеня». Від Юлії ми змогли дістати ще й інші деталі, особливо про багатозначність

символу маків в українській міфології. Насамперед це символ сонця, включаючи безконечність буття, але й життєву скороминущість. Мак також є символом молодості та краси, але й отрути або зради, може символізувати гордість, волю або хлопця-козака, але також кров і смерть.

Обидві сестри окремо вибирають собі репертуар при таких зустрічах, куди обов'язково має входити значна кількість веселих пісень. На цей раз вибрали лише одну, але ту

вони співали з таким переконливим пафосом, що її акорди продовжують дзвеніти в моїй пам'яті, хоч відтоді минуло вже більше як тиждень. Йдеться про широко відому пісню «Комарик», з її новими варіантами.

Так як співання ладиться з декламуванням, сестри Сесерман також мають дуже багатий список улюблених віршів. Тому і я постаралась привезти собі книжку, бо декламувати вмію не дуже. Вона підходила для нашої зустрічі, бо то була антологія класичної поезії, яку упорядкувала Магдаліна Ласло. Ще в Онештах я вибрала вірш, щоб прочитати моїм подругам: Іван Франко «Вийшла в полі руська сила». Він має таке мотто: «Лисицы брешуть на черлєныя щиты». Так вийшло, що і для них цей вірш виявився сюрпризом. Тому процитую дві строфи:

«Завдали ж лисицям жаху // Ті щити! І досі сниться // Їм та руськая вольниця, // Те гулящеє юнацтво, // Те козацтво, гайдамацтво. // // Що не знало волі впину, // Що боролось до загину, // І пройшло як море крові, // Як пожежи по степові, // По історії України...».

Марія також принесла книжку, яка була упорядкована Магдаліною Ласло під назвою «Текст і інтертекст в художній творчості Івана Франка». Там знаходяться цікаві аналізи, про яких я не знала, тому і взялась читати їх з інтересом. Найбільшим сюрпризом для мене став її аналіз балади про майстра Маноле, котрий був надрукований під таким заголовком: «Загадковість румунської балади». Шкода, що я так пізно дізнала про нього, проте не можу не тішитися ним хоч тепер. Так я прочитала,

що Франко ознайомився з баладою в німецькому перекладі Вільгельма фон Коцебу, проте дозволив собі і своє оригінальне оброблення, особливо щодо фіналу балади, який був патетично змінений перекладачем, настоюючи особливо на безсмерті героя. Франко значно скоротив цей фінал так: «Узяли майстри свою заплату і пішли, // Лиш сам Маноле лишився. // Що йому заплата й вічна слава, // Коли стратив він свою дружину?» (ст. 245)

Натомість Зіка похвалилася книжкою зовсім іншого типу, яку вона не дуже радо дочитує, бо їй страшенно не хочеться розставатися з нею. Таким вступом їй успішно вдалося зацікавити і нас. Книжка називається «Мій батько Сталін», автором якої являється таки його дочка Світлана Алілуєва. Та коли ми стали допитувати її, чому так сподобала таку книжку, то її коротенька відповідь застала нас задуматися глибше: «Читаю там і про себе, щоб змогла зрозуміти свій найабсурдніший період життя. А він означає саме той, що мав би бути найкращим: золота молодість.»

Я дуже вдячна долі, бо подарувала мені той чудовий тиждень в гостях у наймиліших подруг, де я змогла щиро радуватися дружбою і життям, а особливо де я наново відкрила величезну користь сміху. Бо ми всі того тижня таки здорово насміялись!..

Валерія ШОВКАЛЮК

(Продовження з 16 стр.)

українців повіту Тіміш та запевнив громаду у повній підтримці з боку центрального проводу Союзу українців Румунії. «До речі, нещодавно ми надали художнім колективам повіту нові народні костюми і я переконаний, що разом ми і надалі невпинно популяризуватимемо українські цінності та прищеплюватимемо їх молодим поколінням», – додав голова СУР.

«Особливим аспектом, який привернув мою увагу, була присутність великої кількості молоді та вчителів. Я хотів би подякувати директорам україномовних шкіл за їхній значний внесок у підтримку україномовної освіти. Повіт Тіміш та україномовна освіта тут є успішним прикладом збереження українських цінностей», – зазначив Микола-Мирослав Петрецький.

Третя «Зустріч української молоді Румунії» пройшла у Тімішоарі

Сповнені та бажанням зробити свій внесок у розвиток громад, в яких вони живуть, молоді українці зібралися в рамках третьої серії «Зустрічей української молоді Румунії», 26-28 липня в приміщенні Тіміської філії СУР, щоби разом обговорити пріоритети молоді на найближчий період, а також те, як вони можуть долучитися до процесу європейської інтеграції України та Республіки Молдови.

У рамках цього ж заходу відбулася робоча зустріч керівництва Союзу української молоді Румунії (СУМР) з молодими українцями Румунії з метою виявлення потреб, які вони мають у своїх рідних населених пунктах та пошуку ефективних

заціями та підтримки України і Р. Молдови у процесі європейської інтеграції. Дискусії були конструктивними, враховуючи те, що на зустрічі були присутні й представники Молодіжної організації українців з Республіки Молдови, які розпові-



рішень для кращої участі молоді в житті громади у всіх її складових: соціальному, культурному, освітньому тощо.

Голова СУМР Олександр Мочернак наголосив на важливості тісної співпраці між молодими українцями та керівництвом повітових структур Союзу українців Румунії з метою розробки інноваційних заходів, які б відповідали конкретним потребам молодих українців та забезпечували їхній гармонійний розвиток.

Під час зустрічі молоді українці визначили конкретні шляхи поглиблення співпраці з українськими та молдовськими молодіжними органі-

ли про труднощі, з якими стикаються в процесі євроінтеграції.

До них долучився й голова Союзу українців Румунії Микола-Мирослав Петрецький, який підкреслив важливу роль, яку молоді українці відіграють у підтримці та просуванні європейських цінностей та забезпеченні кращого майбутнього для суспільства.

Молоді українці з Румунії висловили готовність брати участь у майбутніх проєктах, які будуть спрямовані на сприяння впровадженню реформ, необхідних для вступу України та Р. Молдови до Європейського Союзу.

(Продовження із 9 стр.)

Майстерня для дітей у Вишівській Красні

Із 29 липня по 2 серпня у Вишівській Красні Марамороського повіту відбулася Літня майстерня для дітей, організована Союзом українців Румунії.

Захід об'єднав 25 школярів з Вишівської Красні, які взяли участь у культурно-освітніх та розважальних заходах, спрямованих на розвиток творчих здібностей, командного духу, а також практичних та спортивних навичок.



Протягом п'яти днів юні учасники мали можливість дізнатися більше про українську культуру та традиції, розвинути свої навички публічного спілкування, знання з бджільництва, вміння виготовляти одяг, мило та вишивати традиційні українські візерунки на полотні. Вони також із задоволенням відкрили для себе нові види спорту, такі як настільний теніс, шахи та волейбол.

Літня майстерня завершилася екскурсією до Мокеніци у Вішеу де Сус, де учасники мали змогу познайомитися з культурою та традиціями історичного Марамурешу.

Дякуємо усім педагогам та волонтерам, які сприяли успішному проведенню заходу!

Літня школа для українських учнів з Балківців, Негостини та Гропен

Із 29 липня по 2 серпня на базі Негостинської школи (Сучавський повіт) пройшла чергова Літня школа, присвячена українським учням з Балківців, Негостини та Гропен. Проєкт був ініційований головою Сучавської філії Союзу українців Румунії Іллею Савчуком та організований у партнерстві з Сучавською повітовою радою, Чернівецькою обласною радою, Сучавським повітовим шкільним інспекторатом, Балківською школою, мерією та комунальною радою Балківців.

Захід розпочався в урочистій атмосфері виконання гімнів Румунії та України. Священники Даніель Петрашук, Космін Куку та Йоан Кирстян відслужили молебень з благословенням всіх учнів та вчителів, які беруть участь у заході.

На відкритті заходу були присутні голова Союзу українців Румунії, віцепрезидент Світового Конгресу Українців в регіоні Східної Європи, депутат Микола-Мирослав Петрецький, голова Сучавської філії СУР та інспектор у справах української меншини в Сучавському повітовому шкільному інспектораті Ілля Саучук, генеральний секретар Сучавської повітової ради Петру Тенасе, заступник голови СУР та голова Ботошанської філії СУР Віктор Семчук, балківський примар Василь Шойман, директорка балківської восьмирічної школи Міхаєла Пінтріжел, голова негостинської організації СУР Нікуліна Клапон, голова гропенської організації СУР Георгіна Николаїшин, секретар Сучавської філії СУР Крістіна Кідеша, а також багато педагогів.

Представники організацій-партнерів висловили вдячність за таку ініціативу, підкресливши переваги, які вона приносить учням-учасникам. Голова СУР Микола-Мирослав Петрецький нагадав, що одним із пріоритетів Союзу є підтримка

рідномовної освіти шляхом проведення численних заходів, спрямованих на підвищення зацікавленості учнів до вивчення української мови, про що свідчать відмінні результати, отримані на національних іспитах та різноманітних конкурсах. Церемонія відкриття завершилася концертною програмою ансамблю «Червона калина», керівник Юліан Кідеша, хореограф Богдан Попович.



Освітні заходи, організовані в рамках «Літньої школи», покликані стимулювати та розвивати мовні навички українською мовою, заохочувати творче самовираження, надаючи учням можливість утвердити свою етнічну ідентичність та завести нові дружні стосунки. Проєкт координує вчителька Діана Фрасинюк, а до команди входять вчителі балківської восьмирічної школи, негостинської восьмирічної школи та гропенської початкової школи – директорка Міхаєла Пінтріжел, вчительки Крістіна Кідеша, Ана-Марія Продан, Адіна Жакота, Аліна Гарасемюк, Мірела Лівадару, вчителі Чезар Грігораш, Крістіан Чобану, Андрій Йонесі. За сприяння Чернівецької обласної ради до команди проєкту також приєдналися дві вчительки з України.

Реалізація цього проєкту стала можливою завдяки фінансуванню СУР та Сучавської повітової ради.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЧЕМПІОНАТ З ФУТБОЛУ СЕРЕД УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

Союз українців Румунії (СУР) організував у партнерстві з Федерацією Футболу Румунії (ФФР) на початку вересня, вперше в Банаті, в Тімішоарі, Національний чемпіонат з футболу серед українців Румунії. У заході, що проходив з 1 по 5 вересня на стадіоні «Колтерм», взяли участь шість спортивних команд, що представляли філії СУР з Араду, Тімішу, Караш-Северіну, Сучави, Мараморощини та Сату Маре.

Після двох днів напружених матчів, сповнених пристрасті та дружнього змагального духу, відбувся фінал за місця на п'єдесталі пошани. Фінальна таблиця виглядає наступним чином:



ПШІ Тіміш Флавіус Нестор, викладач Ралуль Крайнік та багато членів української громади.

У своєму виступі голова СУР наголосив на важливості, яку Союз українців Румунії надає молодим українцям та спорту загалом, зокрема на постійній фінансовій підтримці, яку СУР надає для підтримки цих видів діяльності. Він також звернув увагу на турботу СУР про виховання та підтримку молодого покоління, його майбутнє та, опосередковано, майбутнє української громади. Крім того, він підкреслив, що цей чемпіонат є традицією для СУР, який організовується щорічно. Тим більше важливо, що



□ Перше місце посіла команда з Тімішу, кожен учасник якої був нагороджений 600 леями.

□ Друге місце посіла команда з Марамурешу, з призом 500 леїв для кожного учасника.

□ Третє місце посіла команда з Араду, кожен гравець якої отримав 400 леїв.

Наступними в рейтингу стали команди з Сату Маре на четвертому місці, Сучава, на п'ятому місці і Караш-Северін на шостому місці, кожен учасник отримав по 300 леїв. На додаток, команди, що посіли призові місця, отримали кубки та медалі, вручені ФФР, як символ їхніх зусиль та успішності.

На церемонії нагородження чемпіонату взяли участь: депутат Микола-Мирослав Петрецький, голова Союзу українців Румунії, заступник мера міста Тімішоара Космін Табере, голова Тіміської філії СУР Марія Сабо-Кондрей, скарбник СУР, Василь Бучута, спеціалізований інспектор Служби Сталості та Мобілізації Громад, Даліна Труйка, менеджер з питань Соціальної Відповідальності Федерації Футболу Румунії, Флорін Шарі, заступник генерального шкільного інспектора ПШІ Тіміш Космін Годжа, шкільний Інспектор



цього року чемпіонат був спрямований на формування команди, яка представлятиме українську громаду Румунії на «Кубку Різноманіття – боротьба з ксенофобією та дискримінацією через спорт», організованому Департаментом Міжетнічних Відносин наприкінці вересня.

На офіційному відкритті були присутні: голова Тіміської філії СУР Марія Сабо-Кондрей, скарбник СУР, Василь Бучута, голова Союзу Української Молоді Румунії Александру Мочернак, член Ради СУР Сергій Стуляник, перші заступники голови Тіміської філії СУР Міхаєла Бумбук та Василь Дрозд, радник СУР Костел Іліє, директор восьмирічної школи с. Штюка, проф. Микола Бензар, радник з питань культури Тіміської філії, Габрієль Білан, а також численні члени філії.

Із цієї нагоди голова філії Марія Сабо-Кондрей побажала гравцям успіхів і підкреслила, що, незалежно від того, хто переможе у 2024 році, всі вони розійдуться друзями. Вона також подякувала керівництву СУР за зусилля та підтримку цих заходів за участю молодого покоління, головам філій, тренерам, які підготували команди, арбітрам і, не в останню чергу, волонтерам.



ACS «Flacăra Bucovinei» успішно виступила на «Кубку Чорного моря»

Жіноча футбольна команда ACS «Flacăra Bucovinei» під керівництвом тренера Богдана Місюка досягла гарних результатів, взявши участь у 6-му турнірі «Кубок Чорного моря», організованому Федерацією футболу Румунії, який пройшов у місті Ефоріє Норд з 13 по 18 липня. Команда з Сучави посіла друге місце у віковій категорії U13 та п'яте місце у віковій категорії U15. У цьому національному змаганні взяли участь близько 200 команд у 13 вікових категоріях: 9 чоловічих і 4 жіночих.



Молода команда складається з найкращих і найталановитіших дівчат-учениць восьмирічної школи с. Бряза, восьмирічної школи с. Ізвореле Сучевей та восьмирічної школи с. Молдовіца і вже вдруге бере участь у цьому престижному змаганні. Тренер Богдан Місюк є новообраним радником від СУР у раді Брязи.

Метою цього футбольного турніру є підтримка молодих дівчат, які захоплюються спортом, та надання їм можливості розвивати свої спортивні навички, беручи участь у змаганнях високого рівня.

Міжнародний день миру під час війни

Міжнародний день миру був заснований у 1981 році резолюцією 36/67, в якій Генеральна Асамблея ООН «заявила, що третій вівторок вересня, день відкриття чергових сесій Генеральної Асамблеї, офіційно присвячується та відзначається як Міжнародний день миру». Перший Міжнародний день миру було проведено у вересні 1982 року.

Через двадцять років, у 2001 році, Генеральна Асамблея одноголосно прийняла рішення щорічно відзначати День миру як день відмови від насильства та день припинення вогню. Організація Об'єднаних Націй закликає всі країни та народи вітати припинення військових дій на час святкування Міжнародного дня миру та провести святкові заходи з нагоди Міжнародного дня миру у форматі освіти та інформування громадськості щодо питань, пов'язаних зі світом

Цього року виповнюється 25 років з дня ухвалення Генеральною Асамблеєю ООН Декларації та Програми дій у галузі культури світу.

У цій декларації ГА визнає, що світ – це «не просто відсутність конфліктів, а позитивний, динамічний та заснований на широкій участі процес, у якому заохочується діалог та врегульовуються конфлікти у дусі взаєморозуміння та співпраці».

У даний час зростання геополітичної напруженості та затяжних конфліктів дуже важливо пам'ятати сформульовані в 1999 році Генеральною Асамблеєю цінності, необхідні для культури світу. До них відносяться: повага до людського життя, прав людини та основних свобод; боротьба з насильством через освіту, діалог та співпрацю; прихильність до мирного врегулювання конфліктів; відданість принципам свободи, справедливості, демократії, терпимості, солідарності, співпраці, плюралізму, культурного розмаїття, діалогу та взаєморозуміння у суспільстві та між країнами.

У наступних резолюціях Генеральна Асамблея багаторазово підтверджувала важливість переговорів та спільної роботи.

Статут Організації Об'єднаних Націй з питань освіти, науки та культури (ЮНЕСКО) починається з думки про те, що «Оскільки війни починаються в умах людей, саме в умах людей має бути побудований захист миру». Саме це поняття лягло в основу теми та логотипу цього річного Міжнародного дня



миру. Ідеї світу, культуру світу необхідно повсюдно просувати через формальну та неформальну освіту.

Міжнародний день миру завжди служив приводом для припинення бойових дій і встановлення перемир'я. Але тепер він також має допомогти людям побачити в іншій людині людину. Від цього залежить наше майбутнє.

Загалом події останніх років – війна, тероризм, військові витрати, глибокі суперечності, що поділяють народи та окремих людей у всьому світі, кліматична криза, віруси, зумовили безпрецедентну актуальність Міжнародного дня миру сьогодні.

Тому сьогоднішнє свято, встановлене ООН у 1981 році, охоплює мільйони людей, багато країн та регіонів, де силами громадських та молодіжних орга-

нізацій проводяться різноманітні акції та заходи. Адже День миру покликаний змусити людей не лише замислитися над світом, а й зробити щось заради нього.

На сьогодні для України це свято є особливо значимим. Кожен свідомий українець мріє про якнайшвидшу перемогу України у війні, про повернення рідних, близьких, друзів, про мирне небо над головою, про світле майбутнє дітей, про загоєння нестерпних ран у

людських серцях, захист від агресора. Для когось мирне життя – це буденність, а для українців – це мрія. Вони щодня змушені виборювати право жити під мирним небом. Мир справді має дуже важливе значення і український народ по-особливому це відчуває з 2014 року, відколи почалося вторгнення Росії.

Закликаємо всіх українців де б вони не проживали, всіх людей нашої планети, які борються за мир, вірити у ЗСУ, вірити у Перемогу українського народу. А за перемогою прийде МИР.

Примітка:

Щороку заходи ООН, присвячені Дню миру, традиційно розпочинаються з церемонії біля Дзвону світу у штаб-квартирі ООН у Нью-Йорку – спочатку звучить звернення Генерального секретаря ООН, після якого він ударає у дзвін, потім після хвилини мовчання зі зверненням виступає голова Ради Безпеки ООН. «Дзвін миру», відлитий із монет, які зібрали діти з 60 країн світу. Напис на Дзвоні свідчить: «Хай живе загальний мир у всьому світі».

Подав Віктор ГРИГОРЧУК

E-mail: ukrainskyi.visnyk@uur.ro

Застереження

- * За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- * Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- * Надіслані до редакції матеріали не повертаються.
- * Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, не порушуючи їхнього основного змісту.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК UKRAINSKYI VISNYK

Шеф-редактор

МИХАЙЛО МИХАЙЛЮК

Редактор – Тереза ШЕНДРОУ

Техноредагування і комп'ютерний набір: Тереза ШЕНДРОУ

Редакція: Раду Попеску № 15, Бухарест

Телефони: 0212220755; 0212220737; 0212220748; 0212220724 Друкарня

S.C.SMART ORGANIZATION S.R.L., Бухарест, Румунія

Redacția: Radu Popescu Nr. 15, Sector 1, București, România

ISSN 1223-1614